

V I E N Y B Ė

Oldest Lithuanian Newspaper in the World - Founded 1886

88 M. 5 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1974 m. kovo (March) 22 d.

Telephone
APplegate 7-7257

30 CENTŲ

VYSKUPUI LABUKUI 80 METŲ

Kauno arkivyskupijos ir Vilka-
viškio vyskupijos apaštališkajam
administratoriui vyskupui dr. Juo-
zui Matulaičiui-Labukui vasario 1
d. sukako 80 metų. Lietuvos spau-
da sukaktį plačiai paminėjo.

Juozas Labukas gimė valstiečių
šeimoje 1894 m. Alytaus rajone,
Gireikonų kaime, 1912 m., baigęs
Vilniaus gimnaziją, įstojo į Vil-
niaus kunigų seminariją, o 1918
m. buvo įšventintas kunigu.

Kunigavo Žasliuose, Kalesni-
kuose ir Svenčionyse. 1922 m.
J. Labukas išvyko į užsienį, stu-
dijavo Muensterio ir Wuerzburgo
universitetuose Vokietijoje ir Fri-
burgo universitete Šveicarijoje.
Ten įsigijo socialinių-ekonominių
mokslų daktaro laipsnį.

Grįžęs į Lietuvą dirbo Kaišia-
dorų vyskupijos kurijos kancle-
riu. Vėliau buvo ilgus metus Kai-
šiadorų vyskupijos generalvikaru.
Po to dėstė Kauno kunigų semina-
rijoje.

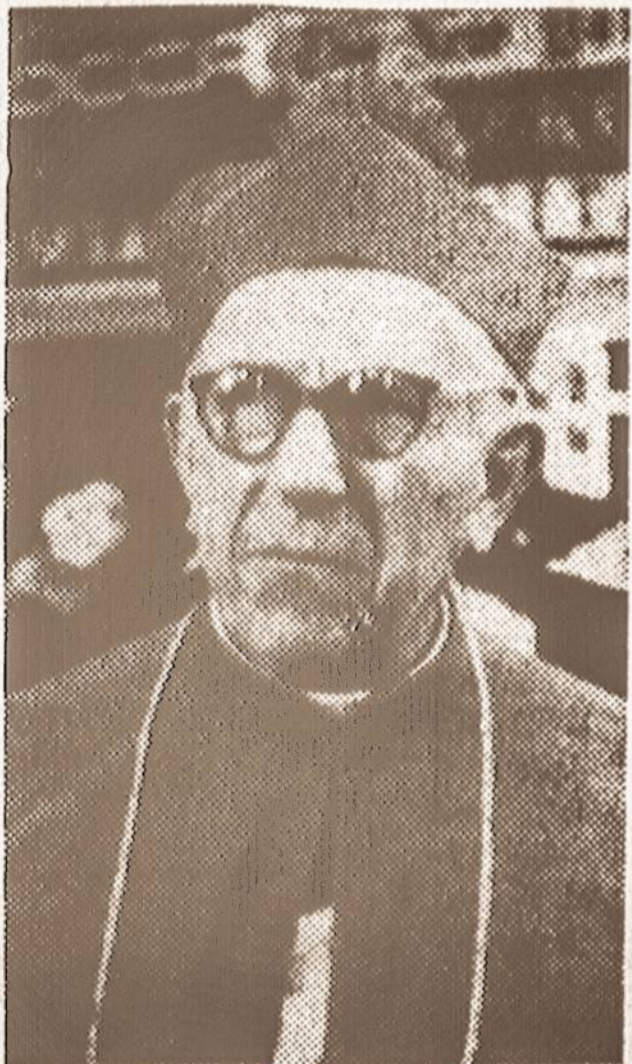
1965 m. gegužės mėn. Juozas
Labukas išrenkamas Kauno arki-
vyskupijos ir Vilkaiviškio vyskupi-
jos valdytoju. o tu pačių metų
gruodžio 5 d. Romoje konsekruo-
tas vyskupu ir šioms vyskupijoms
paskirtas apaštališkuoju adminis-
tratoriumi.

Paskyręs savo gyvenimą baž-
nyčiai, nuėjęs kelią nuo vikaro iki
vyskupo, J. Labukas nemaža nu-
veikė bažnytiniame Lietuvos gy-
venime, įrašė ryškų puslapį Lie-
tuvos katalikų bažnyčios istorijo-
je.

Vyskupas dr. J. Labukas bažny-
tiniiais reikalais dažnai vyksta į
Romą. Jis aktyviai dalyvavo Va-
tikano II susirinkimo darbe.

Besilankydamas įvairiuose
kraštuose, jis stengiasi teisingai
nušviesti Lietuvos katalikų baž-
nyčios padėtį, paneigdamas prasi-
manymus, šmeižtus apie religijos
persekvojimą Lietuvoje.

Vyskupas pritaria ir savo dar-
bais remia taikos šalininkų judė-
jimą, prisidėdamas - prie Euro-
pos katalikų Berlyno konferencijos
darbų ir tikslų. Be to, vysk. J.
Labukas yra Kaišiadorų vyskupi-
jos kapitulos, o taip pat Lietuvos
vyskupijų ordinarų kolegijos pir-
mininkas. Būdamas šiame poste,
jis vadovauja Vatikano II susirin-
kimo nutarimams įgyvendinti Lie-
tuvos katalikų bažnyčiose, nau-
jiems kunigams parengti ir geri-
nimui tarpdiecezinėje kunigų se-
minarijoje veiklos. Daug prisidė-
jo prie Šventojo rašto, Naujojo

testamento ir Psalmyno išleidimo
lietuvių kalba.

Sulaukęs garbingo jubiliejaus,
vyskupas Juozas Labukas - žva-
lus, pilnas energijos, geros va-
lios, turi daug kūrybinių sumany-
mų ir dar daug nenuveiktų darbų.

Čiurlionis Paryžiuje

Pasaulyje vis plačiau tyrinėja-
ma M. K. Čiurlionio kūryba. Apie
ją nemaža medžiagos randame ir
Valentino Markade 1971 metais
Paryžiuje išleistame veikle -
daktarinėje disertacijoje tema
"Rusų vaizduojamojo meno su-
klestėjimas (1863-1914)". (Va-
lentine Markade, "Le Renouveau
de L'Art Pictural Russe (1863-
1914)", 1971, Editions L'Age).
Tai išsamai, 396 puslapių apimties,
gausiai iliustruota studija apie to
laikotarpio žymesnių rusų meni-
ninkų darbus.

Ruošdama šią knygą, V. Mar-
kade žinių pagilinti buvo nuvykusi į
Tarybų Sąjungą, lankėsi Maskvos
ir Leningrado muziejuose bei bib-
liotekose, nuo 1967 metų siste-
mingai susirašinėjo su Kauno M. K.
Čiurlionio galerija, konsultuoda-
masi ir gaudama reikalingos me-
džiagos.

Tarp daugelio kitų jos studijoje
minimų kūrėjų yra ir M. K. Čiur-
lionio skirtas skyrius, kuriame
įdėtos keturios jo kūrinių ilustra-

cijos: II paveikslas iš ciklo "Aud-
ra", jūros sonatos "Andante",
preliudas "Miestas" ir Pirami-
džių sonatos "Andante".

Kalbėti apie M. K. Čiurlionio to
laikotarpio rusų menininkams
skirtoje knygoje V. Markade turė-
jo savotišką pagrindą: jau 1906
metais, M. K. Čiurlionio pasi-
žymėjus Varšuvos Stabrovskio
dailės mokyklos studentų parodoje,
Peterburgo spauda (N. Breško-
Breškovskio straipsnis) pastebi
genialius jo kūrybos pradus. V.
Markade rašo: "Gaila, kad M. K.
Čiurlionio tautiečiai liko visiškai
abejingi jo ieškojimams.

Nesuprastas ir vienišas savo
siekimais, jis nukreipia žvilgsnį į
kitus horizontus, kur tikisi surasti
daugiau pritarimo, paskatinimo ir
supratimo". Todėl po 1908 me-
tais Vilniuje suorganizuotos Ilie-
tuvų dailės parodos M. K. Čiur-
lionis apsigyveno Peterburge, kur,
anot jį kvietusio dailininko M. Do-
bužinskio, menininkas galėjo rasti

Tęsiama 6 psl.

MAŽINS BALTIJOS JŪROS TERŠĄ

Kovo 22 d. Helsinkyje, Suomij-
oje, septynios valstybės, kurios
ribojasi su Baltijos jūra, pasirašė
konvenciją sumažinti aliarmuojan-
čiame stovyje esančią tos jūros
taršą. Ši konvencija, suprantama,
atsirado Rytų-Vakarų santykių pa-
gerėjimo dėka, nes Baltijos jūros
reikalais konferencija tapo įma-
noma tik tada, kai prie vieno stalo
atsisėdėti sutiko abi Vokietijos -
rytinė ir vakarinė.

Penkiasdešimties puslapių kon-
venciją pasirašė Suomijos, Švedij-
jos, Rytų ir Vakarų Vokietijos,
Lenkijos, Danijos ir Tarybų Są-
jungos atstovai. Ši konvencija taip
pat įsteigia ir sekretoriatą jos
vykdymui prižiūrėti.

Ypatingas dėmesys skiriamas
sumažinti DDT ir kitų panašių
chemikalų naudojimą. Konvencijo-
je jie yra minimi kaip "pavojingos
substancijos". Konvenciją pasi-

rašiusieji ryžtasi daryti viską,
kad tie chemikalai nepatektų į
Baltiją.

Ta pati konvencija taipgi už-
draudžia šiukšlių vertimą į šią
jūrą. Atskira klausule aptariama
ir prekyba su užsieniais. Ypatin-
gai bus atsižvelgiama į atliekas,
kurios turi gyvsidabrio ir cad-
miaus. Kiti paragrafai aptaria kai
kuriuos kenksmingus buriavimo ir
jūros dugno tyrinėjimo aspektus.
Konvencija numato mokslo infor-
macija pasikeitimą tarp šių sutar-
tį pasirašiusių septynių valstybių.

Prie šios sutarties pasirašymo
privedė paskutiniiais keleriais me-
tais padidėjusi tarša Baltijos jū-
roje.

SEN. HRUSKA GINA LIETUVIUS

JAV senatorius R. L. Hruska
Senate pasakė labai jautrią kalbą,
kuri išspausdinta "Congressional
Record". Jis pabrėžė tą liūdesį,
kuris apima prisimenant Rytų
Europos kraštus. "Mes nepateisi-
name priespaudos ir neatleidžiam-
ame žmogaus teisių laužymo. Mes
tebenešame laisvės vėliavą pasau-
lyje", - kalbėjo sen. Hruska. Jis
reiškia viltį, kad šviesėjimas san-
tykių tarp JAV ir Sovietų Sąjungos
neš šviesesnę ateitį ir Baltijos
kraštams.

VIENYBĖ

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD

was established in 1896 by Juozas J. Paukstys in Plymouth, Pa. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. VIENYBĖ owners are: Valerie Tysliava and Joseph N. Tysliava. Published bi-weekly by Valerie Tysliava and Joseph N. Tysliava. Editor: Jonas Valaitis; Managing Editor Valerie Tysliava; Assistant Ann Waivada; Business Manager and Photo Editor Joseph N. Tysliava; Senior Editor Vytautas Širvydas; English Editor Demie Jonaitis; Contributing Editors: Juozas Kreivenas, Edvardas Salaitis, Vytautas Zalatorius.

SUBSCRIPTION RATES: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved. EDITORIAL and ADMINISTRATIVE OFFICES at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. Telephone: APplegate 7-7257.

mes

Vytautas Širvydas

Tėvų jėzuitų naujame Jaunimo Centre Chicagoje suteikta erdvesnės patalpos Muzikologijos muziejui, kurį prof. Juozas Žilevičius, pradėjęs telkti dar Kaune 1920 metais, tebetęsia Amerikoje jau 83 metų sulaukęs. Jis surinkęs virš 300,000 įvairių istorinių dalykėlių: chorų, artistų nuotraukų, koncertų programų, skelbimų, spaudos iškarpių, recenzijų, knygų, leidinių ir rankraščių. Naujai patalpai dosniausiu aukotoju buvo Shenandoah, Pa. parapijos klebonas kun. J. A. Karalius, paaukojęs \$25,000. Lietuvių Fondas šiam muziejui šykštus. Pats prof. Žilevičius dažnai jį turi palaikyti iš jam prisūnčiama visuomenės aukų. Būtina samdyti nuolatinis, pastovus knyginkas-sekretorius-archivaras ir sudaryti bibliotekinį katalogą.

Tokio pat pastovaus sekretoriaus-knygyninko reikia ir prelado P. Juro Alkos muziejui, Putnam, Conn., kur sutelkta nemaža knygų, rankraščių ir etnografinių vertybių. Savininkas muziejų pavedė Katalikų Mokslų Akademijai, kuri dirba kiek gali, nes esanti atsiribojus nuo lietuvių "nekatalikų".

Jei mūsų veiksmų viršūnėse ir devyni vyrai spaudoje dieną - naktį nepiautų to paties "politinio gaidžio", gal rastų laiko pasirūpinti Muzikologijos ir Alkos muziejais, nekalbant apie Bendruomenės atbula ranka paglobojamą Lietuvių Archyvą.

Jų dabartinė būklė šaukiasi rimto aptvarkymo bei aptarimo ateičiai. Tokiems muziejams ir knygynams tiksliausia vieta būtų Lietuva, kur gyva tauta save neša į gyvenimą. Bet kol saulė patekės, rasa gali ir akis išesti. . . Todėl dega reikalas šį tą padaryti, kol nutautimo (ar "pralobimo") bangos visų mūsų tautinių vertybių užsienyje dar nenuplovė į šiukšlynus, kaip atsitiko su Vienybės redaktoriaus kun. A. Miluko ir kelių kitų veikėjų archyvais.

Politikos dirvoje turime daug darbininkų (o dar daugiau trimtinkų), nors dirva derliaus nesuželdino. Kultūros laukuose kaip kas suželia, nes yra sėjikų, tik trūksta prižiūrėtojų, todėl ir čia derlius gal bus abejotinas. Viskas priklauso nuo mūsų - nuo senųjų Amerikos lietuvių-tradicijomis gyvenančių lietuvių.

Popiežius subarė turtų siekiančius kunigus ir vyskopus

Popiežius Paulius kalboje Romos katalikų kunigams, pabrėžė, kad kunigų svarbiausias uždavinys yra religinis darbas ir skleidimas Dievo žodžio. Tik antroje vietoje šalpos ar socialiniai darbai. Jis paneigė Italijos vyskupų neseniai (vykusios konferencijos) mintis, kad ekonominės ir socialinės problemos yra virš visko. Šią pažiūrą remia ir generalinis Romos vikaras, kardinolas Ugo Poletti.

Popiežius pripažino, kad diskusijos apie pasaulines problemas

naudingos, bet kunigai virš visko turi koncentruotis dvasiškuose darbuose, jie neturi tapti pasaulinių veiksmų įrankiais.

Popiežius nuo savo parašytos kalbos teksto nukrypo ir žodžiais subarė kunigus, siekiančius pinigų ir turtų. "Neturėtų būti nė vieno dvasiško, kuris giriasi: aš atvykau į Romą be cento, dabar jau turiu namą, automobilį, nuosavybę ir banke pinigų" popiežius Paulius pabrėžė kunigams.

o o o

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

Girnakalis

APIE PADELKŲ DULKINIMĄ

. . . Jei bazuosimės darbo principu, nukentės politinio reprezentavimo-atstovavimo principas. . . (iš dr. Gr. Valančiaus straipsnio).

Kovo 9 d. Drauge tilpo labai linksmas dr. Gr. Valančiaus straipsnis, tik kiek per ilgas. Jumoristiški samprotavimai būna trumpesni.

Buvo taip. Los Angeles frontininkai surengė politinių studijų savaitgalį. Tokios "studijos" dabar pas mus madingos. Parenkama keliolika žmonių. Susirenka jie. Vienas po kito reiškia nuomones, diskutuoja. Labai patogus nei tiems žmonėms reikia pasirūpinti, nei kam nors įsipareigoti dėl prietų išvadų. Vienas kalbėtojas greičiau nusibostų, bet dialogai klausytojus užima neblogai. Taigi "studijos" yra neblogas išradimas, ypač mėgstantiems "politikuoti". Susidaro iliuzija, būk čia atliekama net kažkas svarbaus. Negalima tvirtinti, kad niekad nieko reikšmingo "studijose" ir nebūna pasakyta. Tik "studijose" paprastai niekas nepareigojamas išvadamis vadovautis ir jas įgyvendinti. Tą graži išmintis dažniausiai taip ir palieka be atbalsio.

Los Angeles "studijose" dr. Valančius buvo klausytojas, ir jam "balsiai nusibodo, subanalėjo terminai: politiniai pašnekesiai, politiniai svarstymai ar politinės diskusijos". Prisiklausė dr. Valančius, o save išsakyti neturėjo galimybių. Tai jis prirašė ilgą straipsnį savų "teigimų, neigimų ir prieštaravimų". Atspausdino Draugas. Tik buvo neapsižiūrėta, kad ir paties dr. Valančiaus teiginiai yra "balsiai nuobodūs ir banalūs". Štai kad ir tokia jo rašinio ištrauka:

- Definicija. Labai subtilus ir jautrus reikalas. Balliai ir bukapročiai, su mandria tariamos išminties mina, paprastai šūkteli: tylėkite ir nekelkite dulkių. Tiesą pasakius, tariuosi nesąs nei bukas, nei bailus, ir vis dėl to nėra noro nei entuziazmo tokias politines bei geopolitines padelkas dulkin-ti. . .

Kadangi dr. Valančiaus straipsnyje tokių vietų, kaip cituoju, yra ir daugiau, tai kyla klausimas, kaip ir koki išsivijos politinio ir kultūrinio gyvenimo reikalai čia aptariamai ir kas nauja siūloma. Geriau būtų, kad šios rūšies intelektualai užsimitų ne politinių padelkų dulkinimu, o sukintųsi aplink paprastus undarokus ir konkrečias padelkas. . .

Išsivijoje buvo ir yra per daug tokių "veikėjų", kurie negali bazuoti darbo principu, nes nesirengia dirbti, tad bazuojasi reprezentavimo-atstovavimo principais ir plepa-atstovauja dešimtmeciais. Jie patys turi neva kilnų užsiėmimą, bet kokla iš to tautinė nauda?

Kiek žinoma, išsivijoje atlikta daug ir labai reikšmingų darbų: enciklopedijos, leidžiami laikraščiai, statomos operos, veikia mokyklos ir t. t. Bet visa tai atliekama be "reprezentavimo-atstovavimo". "Reprezentavimas-atstovavimas" iš tikrųjų yra išsivijos didelė nelaimė, klaidingas kelias.

Gausu visokių neva "politinių" veiksmų, biuletenų, prakalbų, svarstymų, gausu ir šioje srityje nusipelnusių asmenybių. . . Ar tai vertybės?

Bent penki-šeši metai buvopra-leisti Vokietijos lageriuose. Iš to laiko turime pūdus visokių pageltusių popierių. Deja, popieriai jau pasenę, lankstomi jau lūžta. Mintys irgi jau pasenusios, pelėsiais kvepia. Ir tai yra visa, kad liko iš daugybės posėdžių, atstovavimų ir "kalbamojo veikimo".

Deja, ir dabartinių dienų šios rūšies pramonė nėra reikšmingesnė.

PATRIOTAI KOVOJA SU MALŪNAIS. . .

Tai prasidėjo daugiau kaip prieš metus. Su triukšmu ir rinkiminėmis suktybėmis (kuriomis vėliau kaltino savo priešus) Cicero ir Marquette Park LB "valdžią" paėmė grupė, daug kur vadinama patriotais. Iš abiejų kolonijų paskelbtų deklaracijų "matėme, kad čia bandoma įpūsti kažkoks naujas judėjimas. Ne centro valdyba ir ne apygardos, o dvi eilinės apylinkės lyg ir stekė išsivijos tautinio veikimo "revoliucijos". Revoliucija susmuko, nes kitose LB apylinkėse laimėti nepavyko, o per metus laiko Cicero ir Marquette Park laimėjo ne tik kad nieko reikšmingesnio nenuveikė, bet vertėsi tautinio veikimo "svarinimu": kovojo su Svetimo Tarybos vadovėliais ir tarp lietuvių pasėjo daug nerimo ir neapykantos, purvino vertingus žmones, ieškojo tautos išdavikų. Po metų "valdymo" pasiškėjo, kad čia nėra koks naujas judėjimas, o tik pasenusių ir išgyvenusių tautiečių liga. Dar niekur taip nebuvo, kad LB "valdžia" būtų šaukti susirinkimui, bet "naujas judėjimas" bijo. Valdymų perrinkimo irgi bijo.

Deklaracijos buvo gražios, bet veikimo grožis tuo ir pasibaigė. Dabar, net ir patriotams pasitraukus, tose dviejose kolonijose nebūtų lengva atstatyti lietuvių tarpusavio pastikėjimą ir pagarbą vieni kitiems. Triukšmingai ir smurtiškai pasireiškusi ir tik tokių rezultatų pastekę "patriotai" yra didelė lietuvių išsivijoje nelaimė. Jų pasireiškimą būtų galima lyginti su riterio iš Lamanšos kova su malūnais. Po metų "veikimo" dar gero lietuvių bei jie galėtų padaryti nebent pasitraukimu į tą nežinią, iš kurios didelė dalis jų rėmėjų atėjo.

Sic!

VIENYBĖ, 1974 m. kovo 22 d.

STEBĖTOJO PASTABOS

Per dešimtmetį Lietuvių Fondas įvairiems lietuviškos reikalams išbarstė \$245,000. Lietuvių spaudai teko tik . . . \$6,000. Seniausiajam pasaulyje lietuvių laikraščiu Vienybei - niekol Dirva Fondui primena: "Negalima įsivaizduoti kaip atrodytų mūsų organizacijų gyvenimas, jei nebūtų lietuviškų laikraščių. Nors mūsų laikraščiai eina ideologiniais ar tikėjimais pagrįdais, bet jie lietuviški ir atlieka didelį vaidmenį lietuvių išlaikyti" - bent nemažesnių tų, kuriems Fondas per dešimtį metų nubarstė \$245,000.

Šiomet sueina šimtas metų kaip Lietuvoje pradėjo veikti pirmieji jos geležinkeliai: iš Radviliškio į Daugavpilį ir iš Mažeikių į Mindaugą.

Vilniuje išleista "Emigranto dalia", kurioje atrinkta trisdešimties mūsų rašytojų pasakojimai apie lietuvių išėjimą Amerikoje ir kitur. Redaktorius Vytautas Kazakevičius sako: "Lietuvių emigraciją skatino jaunimo nenoras ilgus metus tarnauti caro kariuomenėje, tautinė priešpauža, revoliucionierių persekiojimas ir skurdas", kitais žodžiais, pasak į Ameriką 1884 metais atvykusio jauno Jono Šliupo "alkis ir plikis" pastaba. Amerikos lietuvių būtų galėję išleisti tolygią (ir gal brandesnę) knygą, jei pas juos devyni vyrai nebūtų plovę vieno politinio gaidžio, bet rūpinęsi Amerikos lietuvių istorija. Dabar pražiopsota net šimto metų lietuvių emigracijos sukaktis 1968 metais.

Lietuvių Rašytojų draugijoje Amerikoje, sakoma, jau yra 89 nariai. Gaila, kad didžioji jų dauguma (sprendžiant pagal jų dalyvavimą mūsų spaudoje) priklauso Septynių miegančiųjų brolių šakai.

Amerikos Kongrese į tradiciją įėjusi Lietuvos Vasario 16 diena Senate susilaukė 15 senatorių kalbų, o Atstovų Rūmuose - 37 kongresmanų. Jos vėliau buvo išspausdintos oficialiame Congressional Record.

Tarybų S-ga išleido jau 22 pašto ženklų lietuviškom temom. Perna išleido du: paminėti 650 metų Vilniaus įkūrimą ir pavaizduoti atstatytą Trakų pilį.

Marijonas kun. A. Petrauskas prisiminimų apie 1904-1905 metus knygoje "Praeities Pabiros" pasakoja apie Varšuvos gyvenusios senos mūsų didikų Radvilų ainės Magdalenos Radviliūnienės išbudusią tautinę savigarbą. Patyrusi, kad vyskupas atsisakė suteikti Varšuvos lietuviams pamaldas lietuvių kalba lenkų bažnyčioje, ji jas parūpino savo šeimos koplytėlėje. Kunigas pasakoja: "Į pirmas iškilmingas mišias atsilankė pati kunigalkatė. Vieną atėjusią poną paklausė: 'Ar lietuvis?' -

'Ne, esu lenkė', ši atsakė. - 'Jei lenkė, prašau išeiti', pakeltu balsu pareiškė Radviliūnė: 'Čia lietuvių pamaldos, lenkam vietas nėra. Eikite sau į lenkų bažnyčią.'" Pirmojo karo metu šios pamaldos išnyko.

Nuo 1950 metų oficialus dabartinės Lietuvos himnu paskelbtas Antano Venclovos eilėraštis "Tarybų Lietuvą liaudis sukūrė", kuriam muziką parašė B. Dvarionas ir J. Švedas. Gaila, kad radikalaus dr. Vinco Kudirkos himnas Lietuva, Tėvynė mūsų, tarybiečių nepatenkino.

Medžiotojų Lietuvoje pernai nušautas pats didžiausias šernas svėrė 345 kilogramus (862 svarus).

Chicagos "Draugo" redaktorius poetas Kazys Bradūnas rašo:

"Žiūrėkite, kiek mes turime organizacijų, visus ir tuos pačius apjungiančių, centrinių veiksmų, kurie galvą guldo už politinius reikalus: Vlikas, Alta, Laisvės komitetas, Rezoliucijom remti komitetas, Lietuvių Bendruomenė (pastaruoju metu taipgi labai supolitikėjusi), o kur dar įvairių partijų centrinės valdybos, jų žurnalai ir kt. Visai čia nespikiti nam, kad jų tiek daug. Tegu tik juda, kruta ir ką nors mūsų tautos laisvei gero padaro. Bet kai politikos tiek daug, o centrinės kultūrinės veiklos institucijos nė vienos, kai nėra kas rūpinasi ir kas planuoja kultūrinę apraišką visos išėjimos plociu, kai nėra jokio balanso tarp dėmesio politikai ir tarp dėmesio kultūrinei veiklai, darosi neįtikėtina".

Naujienose, Keleivyje ir Vienybėje buvo daug rašyta, kaip Chicago archyvoskupija į savo rankas paėmė lietuvių pinigais įsteigtas Sv. Kazimiero kapines ir kaip atkakliai lietuvių kovoję su archyvoskupiu. Naujienose neseniai Stasys Juškėnas rašo:

"Tiesa, Katalikiškas Draugas šv. Kazimiero kapinių reikalais rašė, bet iš lietuviams daromų skriaudų ir bizni darė. Už įdėtus rašinius reikėjo mokėti. Už vieną straipsnį net 300 dolerių sumokėta".

Baltimore. - Dienraštis The Sun sausio 24 įdėjo Maskvos koresp. Michael Parks straipsnį "Death removes Russia's Lithuanian problem", kuriame rašoma, kad po Antano Sniečkaus mirties Lietuvoje bus paskirtas kitas pirmasis partijos sekretorius, klausnėnė Kremlui. Kelių mėnesių laikotarpį reikia laukti didesnio perkratymo ir asmenų pakeitimo. Buvęs partijos bosas buvo laikomas tam tikra kliūtimi.

Vienas geras katalikas lietuvis klausia: "Atidavus cėsiatoriui, kas cėsioriaus, o Dievui, kas Dievo - kas belieka žmogui?"

Justas Paleckis, gimęs 1899 m. sausio 22 d. Telšiuose, paminėjo savo 75-erių metų gyvenimo sukaktį. Šios sukakties proga pabaigė rašyti ir savo kelių tomų patyrimus. Rašant šiuos žodžius veikalas jau spaudoje.

ŠIS BEI TAS

Mažiausio svorio Amerikos prezidentu 1809-1817 metais buvo James Madison; svėrė tik 100 svarų.

Didžiausio svorio Amerikos prezidentu 1909-1913 metais buvo William Howard Taft; svėrė 340 svarų.

Žaibų ir griausmo audra 50 kartų galingesnė negu atominė bomba.

Amerikoje kasmet sunaikinama \$7,000,000,000 vertės susidėvėjusių banknotų.

Garsas plėnu eina 15 kartų greičiau negu oru.

Utah valstijoje vadinamam Salt Lake (druskos ežere) vanduo tiek tirštai sūrus, kad jame žmogaus kūnas neskęsta.

Pasaulyje labiausiai užterštas miesto oras yra Turkijos sostinėje Ankara. Miestas toli nuo jūros, ir nėra vėjų, kurie išsklaidytų dūmus. Kvėpuoti per dieną Ankaros oru yra lygu surūkyti 200 cigarečių.

Naujausias Slavic Review, tarp ką tik išėjusių knygų mini Littleton, Colo. Libraries Unlimited išleista Lubomyro R. Wynar "Encyclopedic Directory of Ethnic Newspapers and Periodicals in the United States." Knyga 260 psl., kainuoja \$12.50. Įdomu, ką autorius rašo apie lietuvių laikraščius Amerikoje.

Liūdna, minorinė gaida iš South Bostono: "Veikė lietuvių drama, chorai, solistai, buvo ruošiami koncertai. Dramos vaidinimų nebėra, beliko tik vienas choras, ir tas suplonėjęs. Palaidota baltiečių koncertų serija. Džiugu, kad turime smuikininką Vasyliūną su sūnumi, kurie su kantrybe ir entuziazmu surengia koncertus. Bet - jie daugiau kitataučių, negu lietuvių lankomii"

Sakalas (paukštis) gali skristi 180 mylių per valandą.

Vatican City, Romoje, Italijoje, teritorijos ploto tėra tik 17-ta dalis kvadratinės mylios.

Šachmatų - Checker Board dalys rastos Egipto karste padėtos prieš 3,500 metų.

Visi kinai savo gimimo dieną mini per Naujus Metus.

Dramblys gimsta 200 svarų sunkumo ir 3 pėdų aukštumo.

Tulpė (gėlė) atsirado Azijoje ir gavo vardą nuo Turkijos žodžio Turban.

Astronomų manymu, automobiliu važiuojant po 60 mylių per valandą be sustojimo, aplink saulę apvažiuoti reikėtų virš penkerių metų laiko. Per tiek laiko susidarytų apie 44,000 valandų, tai važiavimui kelias būtų apie 3,000,000 mylių.

Mūsų gyvenama planeta Žemė aplink saulę apskrenda per 365 dienas ir 5 valandas. Jos skridimą mes jaučiame šiais keturiais vadinamais metų sezonais: pavasari, vasarą, rudenį ir žiemą.

New Haven, Conn., ant Yale universiteto stogo yra įrengtas milžiniškas teleskopas. Giedriomis naktimis mokslininkai tyrinėja erdvę. Jie sako, kad mūsų matomos žvaigždės yra saulės ir kai kurios dar didesnės už mūsų matomą saulę.

Mažnos rūbai margo svieto. Anuo metu Kaune būdamas aklas matė, o šiuo metu Chicagoje būdamas ir žiurėdamas, nemato vykstančio progreso Lietuvoje.

Parinko ir sugrupavo DĖDĖ BALAMUTAS

LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE

JAUINIMO CENTRO choras ir Žilvičio tautinių šokių grupė vasario 13 d. vakare dalyvavo Ford City prekybos centro suruoštame festivalyje (Salute Lithuania). Šis festivalis tęsėsi nuo vasario 13 iki 16, prisimenant Lietuvos nepriklausomybės šventę. Jaunimo centro choristai ir Žilvičio tautinių šokių šokėjai, pasipuošę tautiniais rūbais, atkreipė daugelio pirkėjų dėmesį. Jaunimo Centro choras, vadovaujamas muz. Fausto Strollos sudainavo keletą dainų, o tautinių šokių grupė Žilvitis, vadovaujamas V. Stankienės, pašoko kelis tautinius šokius.

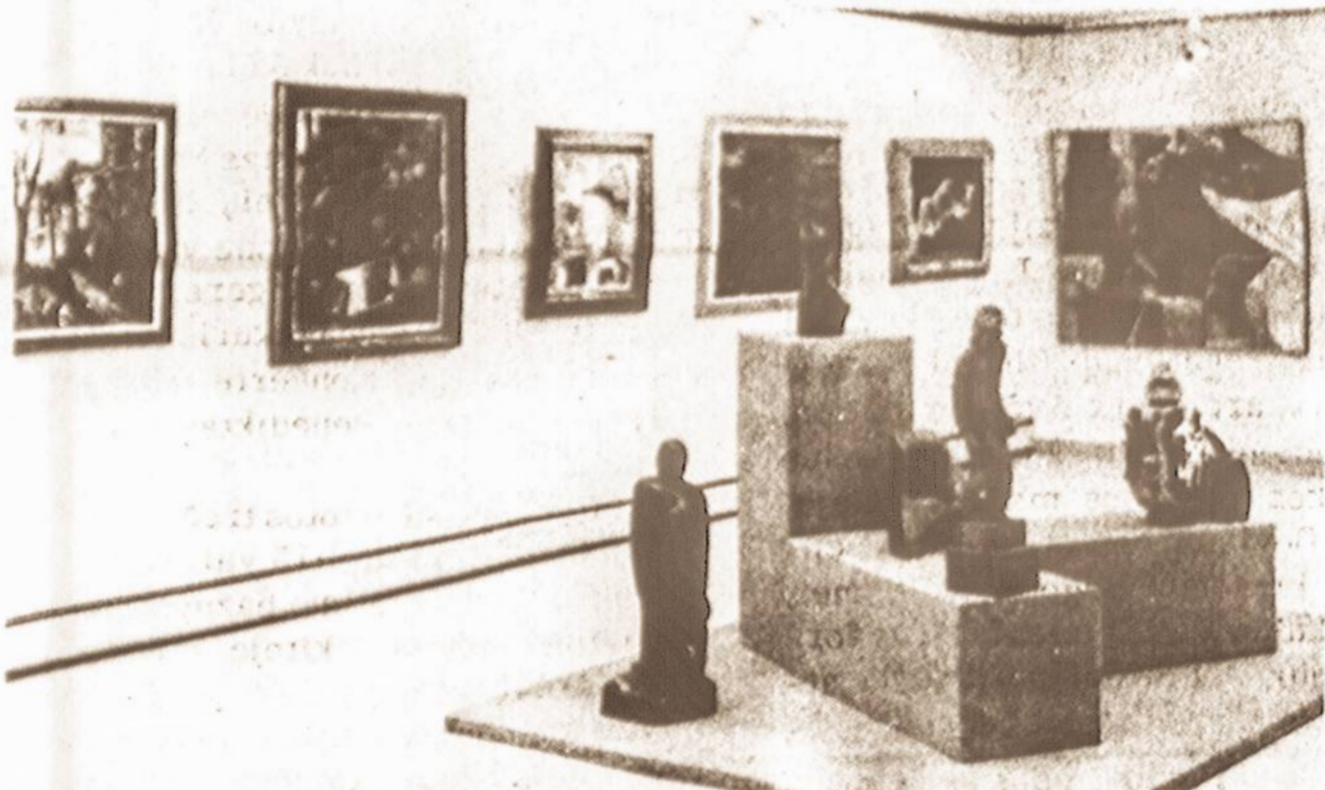
PASAULIO LIETUVIŲ archyvas gavo iš Australijos Lietuvių bendruomenės rūpestingai surinktą didelį kiekį smulkių lietuviškų spaudinių: kvietimų, programų, bilietų, lapelių, ir kt. Archyvas renka ir saugo bet kokią lietuvių kalba spausdintą arba rašytą žodį. Būtų gera, kad Australijos LB pavyzdžiu pasektų ir kitos lietuviškosios organizacijos ir savoleidiniai, kad ir smulkius, prisistytų Archyvui. Pasaulio lietuvių archyvo adresas: 5620 S. Claremont, Chicago, Ill. 60636.

"PIRMYN" CHORAS rimtai repetuoja, o muz. K. Steponavičius "Kornevilio Varpai" operetę ruošia ir režisuoja. Valdina; A. Brazis - grafą Henriką, D. Kučėnienė Serpoletą, kalmo pletkininkę, V. Mielulis - Grenį, E. Snarskis - šykštuolį Gasparą, V. Liorentas - viršaitį. Ši operetė statoma balandžio 27 ir 28 dienomis Marijos Aukštesniosios mokyklos salėje Chicagoje.

"SOUTHTOWN ECONOMIST" kovo 13 d. laidoje gražiai aprašė Balzeko muziejaus suruoštą Cook apskr. tarybos prez. George Dunne pagerbimą, išskeldamas antraštęj Dunne pasisakymą, kad jis yra "adoptuotas" lietuvis.

DR. KAZIŪI ŠIDLAUSKUI 60 M.

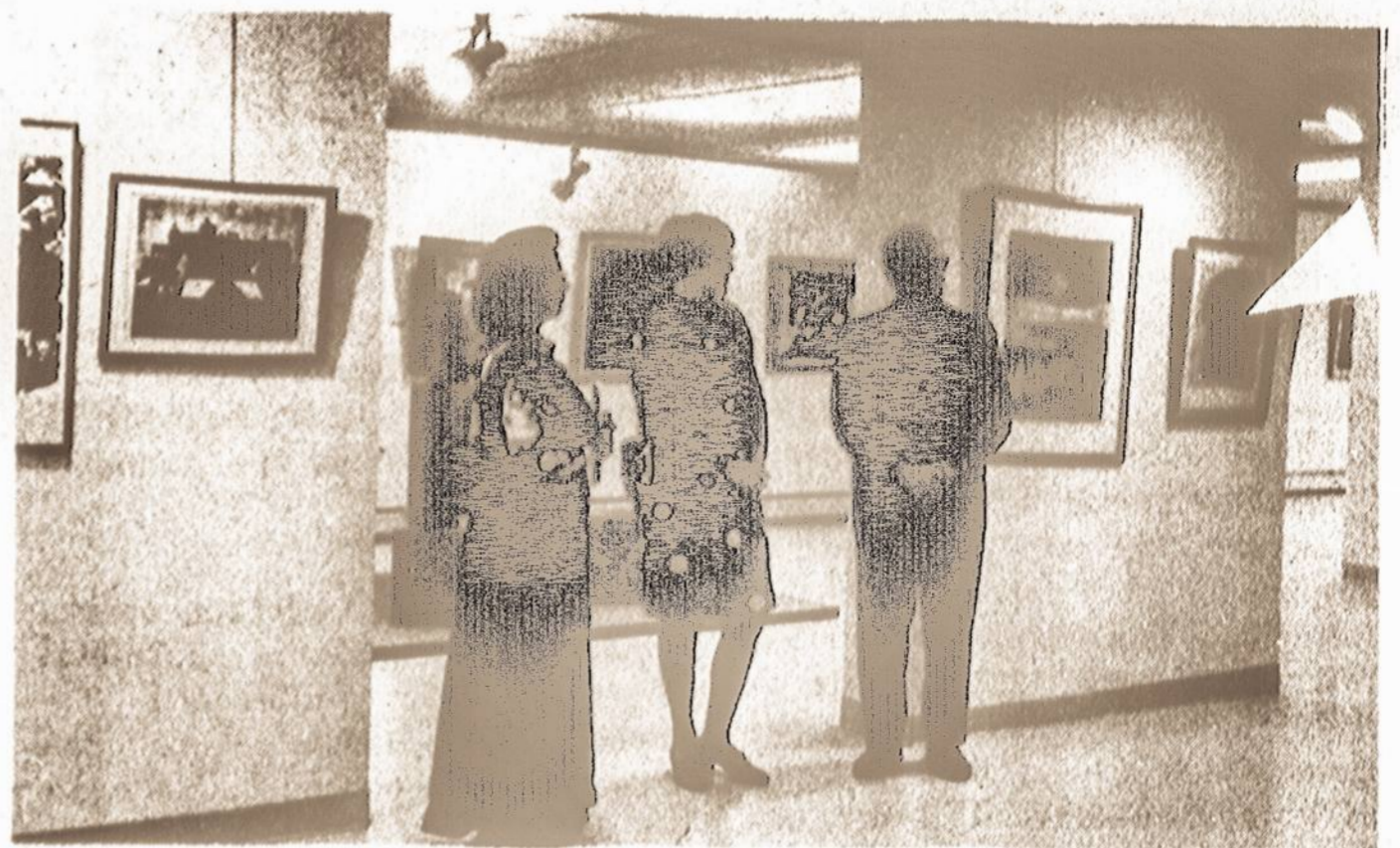
ALTO vicepirm. dr. K. Šidlauskas vasario 26 sulaukė 60 m. amžiaus. Gimęs 1914 m. Gutkaimy, Vilkaiviškio apskr., Kopenhagoje baigęs aukšt. prekybos mokyklą, Kaune ir Vilniuje teisės studijas. Jis gilino Miuncheno universitete, 1947 m. gaudamas daktaro laipsnį, 1952 metais Harvardo universitete teisių fakultete gavo teisių magistro laipsnį.

Vaidzas iš Čiurlionio galerijos fonduose esančių meno kūrinių parodos, surengtos tos galerijos patalpose jaunimo Centro naujame pastate.

Vasario mėnesį Chicagoje Čiurlionio galerijoje surengta paroda, kurioje buvo išstatyti paveiksliai esantieji galerijos fonde. Nuotraukoje matomas galerijos globos komiteto pirm. kun. J. Borevičius, SJ, kalbant šios parodos atidaryme.

Šių metų pradžioje pasikeitė Chicagoje Čiurlionio galerijos direktorės. Nuotraukoje naujoji direktorė dail. Regina Jautokaitė (viduryje) kartu su buvusia direktore - dail. Vanda Balukiene. Dešinėje - kun. Jonas Borevičius, SJ.

Fotografas Kastytis Izokaitis pasakoja Chicagoje lietuviams apie savo veiklą fotografijos pasaulyje. Šalia jo - kultūrinių vakarų vedėja Teresė Pautieniūtė-Bogutienė. E. Šulaičio nuotr.

Fotografas Kastytis Izokaitis

Chicago miesto centre savo foto studiją turi Kastytis Izokaitis, kuris, tur būt, yra vienas iš žymiausių lietuvių fotografų Amerikoje. Jo dabartinė specialybė - reklaminių nuotraukų gaminimas. Jis užsakymus gauna iš didžiųjų JAV bendrovių: Standard Oil, Mobil Oil, Chrysler bei kitų. Taip pat ir iš žurnalų: Glamour, Continental ir kt. Kastyčio nuotraukos

kos talpinamos didžiulį tiražą turinčiuose laikraščiuose bei žurnaluose. Anksčiau jis yra nemažą keliavęs po pasaulį ir ten fotografavęs pagal užsakymus.

Su šiuo garstuoju fotografu Chicagoje lietuviams turėjo progą susipažinti vienoje iš penktadienio vakarinių Jaunimo Centro kavinėje. Čia fotografas parodė daugelį savo darbų skaidrėse, o taip pat papasakojo apie savo karjeros eigą. Vėliau jis atsakė į klausimus. Nežiūrint, kad iš Lietuvos išvyko jaunas ir šiuo metu išimtinau reikiasi tik amerikiečių tarpe, kalbėjo sąmojingai, vartodamas puikią lietuvių kalbą.

Šalia visokių reklaminių nuotraukų, jis yra pasireiškęs ir meniškų vaizdų fotografavime. Jis su savo paveikslais porą kartų yra dalyvavęs ir lietuvių parodose Jaunimo Centre.

Reikia pažymėti, jog šis fotografas ir savo profesijoje naudoja pilną lietuvišką pavardę ir vardą (po reklaminiomis nuotraukomis pavardės nėra skelbiamos).

(es.)

* "The Catholic Register", Toronto, Kanadoje leidžiamas katalikų laikraštis, Lietuvos nepriklausomybės šventės proga, paskelbė ilgesnį rašinį apie Lietuvą, kuris gražiai iliustruotas Vilniaus katedros vaizdu.

VIENYBĖ, 1974 m. kovo 22 d.

AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS RUGSĖJO 27-28-29 CHICAGOJ

Lietuvos nepriklausomybės sukakties proga Boston, Mass. miesto mēras Kevin White įteikia lietuviams proklamaciją. Ją priima lietuvių delegacija. Iš k. į d.: Aleksandras Chaplikas, Komiteto išdininkas; Edmund Cibas, pirmininkas ir Antanas Andriulionis, SLA atstovas ALT

NEW BRITAIN, CONN.

Rašo JONAS BERNOTAS

J. BEINORIAUS MOKINIŲ KONCERTAS

Muz. Jonas Beinorius čia suorganizavęs ne tik mišrų chorą, moterų sekstetą "Svajonė" ir mergaičių kvartetą "Ramunėlė", bet jis duoda daug pamokų ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių vaikams. Ir va kovo 17 d. parapijos salėje buvo įdomus jo mokinių koncertas. Programą sudarė muzika, dainos ir vaidinimėlis.

Pirmiausia Liudžius, Švitra ir Beinorius (gitara, būgnėliu ir pianu) atliko tris muzikos dalykus: Minuet - Mozarto, Greensleeves - Tradicional ir Budapest Polką - Hungary. Paskui Andrius Berzowski padainavo One Tin Soldier - Lamberto ir Pottero. Laikma Šimanskytė akordionu puikiai pagrojo Polkutę ir Polkutę Gaidys - lietuvių polką ir lietuvių šokių polką. Mergaičių kvartetą "Ramunėlė" (Virginija Liudžiūtė, Irena Leiberytė, Patricia Kelly ir Terry Stewart) gražiai padainavo dvi dainas: Edelweiss - Rodgers ir Hammerstein bei Sound of Musik - taip pat tų pačių autorių. Terry Stewart fleita pagrojo Paddywack Jig ir Carey Dance. Steven Pozniak

HARTFORD, CONN.

Palaidota Viktorija Tamošiūnienė

Po sunkios ligos kovo 15 d. Saint Francis ligoninėje mirė Viktorija Tamošiūnienė, Jono Tamošiūno, mirusio prieš 3-jus metus, našlė, tik 64 metus amžiaus.

A. a. Jonas Tamošiūnas buvo Francis Sturgienės pusbrolis, todėl šios savo antrąsias eilės brolienės laidotuviams rūpinosi ji ir jos vyras Simanas Sturgis.

A. a. V. Tamošiūnienė buvo pašarvota Karlo Molloy koplyčioje. Į koplyčią buvo atvykę klebonas kun. Juozas Matutis ir Putnamo seselių atstovės ir čia sudalyviais sukalbėjo dalį rožinio.

Sv. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčioje, kun. J. Matutis atlaikė šv. mišias, gedulingas pamaldas ir pasakė pamokslą. Palaidota Sv. Benedikto kapinėse šalia vyro. Kapinėse kun. J. Matutis sukal-

VIENYBĖ, 1974 m. kovo 22 d.

padainavo The Way We Were - Hamlišo ir You'll Never Walk Alone - R. Rodgers. Pagaliau Gisele Thibault pagrojo Valce, C Sharp Minor - F. Chopin.

Antroji daly suvaidintas vaidinimėlis Jonukas ir Grytutė (Hansel and Gretel). Vaidino anglų kalba. Režisavo ir kostiumus paruošė Ona Kelly (Valinčiūtė). Scenarijus buvo Aldonos Stasiukevičienės (Sinkevičiūtės). Šviesas tvarkė Andrius Berzowski. (Reikia pažymėti, kad J. Beinoriui negalint atėti į bažnyčią, šis jaunuolis jį pavaduoja, pagrodamas).

Labai gražiai raganos rolę suvaidino Virginija Liudžiūtė. Kiti vaidintojai - berniukai ir mergaitės - roles atliko taip pat gerai. Gerai pritaikytos ir šviesos. Buvo paruošti ir kostiumai. Žodžiu, koncertas ir vaidinimas praėjo puikiai.

Po koncerto buvo ir bufetas, kurį tvarkė Elvira Švitra, Ona Benikas, Juozas Liudžius ir Juozas Leibaris.

Linkėtina muz. J. Beinoriui surengti daugiau tokių įdomių po- būvių.

bėjo maldas ir sugiedojo Marija, Marija.

Palaidotuvinius pietus skaniai ir apščiiai pagamino Eugenija Šliogerienė.

A. a. Viktorija Tamošiūnienė į šį kraštą atvyko 1949 m. Hartforde gyveno 25-rius metus. Kurį laiką dirbo Royal Typewriter Co.

Įsėkis, Viktorija, Amžinoje Ramybėje.

Association for the Advancement of Baltic Studies ir Illinois universiteto globojamas baltiečių mokslininkų ketvirtasis suvažiavimas - konferencija įvyks š. m. gegužės 16-19 d. Illinois universiteto Circle patalpose. Šiemetinio suvažiavimo visa organizacija ir jo programos planavimas yra lietuvių mokslininkų rankose.

Amerikos lietuvių kongresas įvyks 1974 m. rugsėjo-September 28-29 dienomis Pick-Congress viešbuty Chicagoje. Kongresą organizuoja Amerikos lietuvių Taryba. Tuo reikalu kovo 15 d. Alto būstinėje Chicagoje sušauktas Alto centro valdybos posėdis. Dalyvavo dr. K. Bobelis, kun. A. Stašys, dr. J. Valaitis, T. Blinstrubas, dr. K. Šidlauskas, dr. V. Šimaitis, J. Skorubskas, V. Šimkus, E. Vilimaitė, T. Kuzienė, E. Smilgys, I. Blinstrubienė ir kun. dr. J. Prunskis.

Kongreso išvakarėse, rugs. 27 d., nutarta sušaukti Alto 34 suvažiavimą tose pat Pick-Congress patalpose.

Aštuntajam Amerikos lietuvių kongresui programai sudaryti išrinkti: T. Blinstrubas, dr. K. Šidlauskas, dr. V. Šimaitis ir dr. J. Valaitis.

Kongrese rugs. 28 d. bus posėdžiai, o vakare banketas. Rugs.

BOSTON, MASS.

Atliekami J. Kačinsko kūriniai

Kovo ir balandžio mėnesiais atliekami kompozitoriaus Jeronimo Kačinsko kūriniai: kovo 11 d. buvo dainos mišriam chorui lietuviškai: Esi dangau, Beržas, Lietuvos takeliai, Jau saulutė leidosi, Gintarėlis ir Žvangučiai. Atliko Arlington-Belmont rinktinis choro ansamblis. Koncertas įvyko Arlingtono bibliotekoje. Dirigavo pats kompozitorius J. Kačinskas. Koncertas bus pakartotas kovo 31 d. Congregational Church salėje 8:15 vakare, Park Ave., Arlington. Antradienį, kovo 26 d., Berklee Muzikos kolegijos mažoje salėje, 1140 Boylston Street, atliktas septynetas klarentui, fagotui, valtornei, smuikui, violai, violančelei ir fortepijonui. Forteplono partiją at-

lieka dr. Vytenis M. Vasyliūnas. Iškilminguose posėdžiuose numatomi sveikinimai, paskaitos, diskusijos, o bankete - meninė programa.

Dr. K. Bobelis, vadovaudamas centro valdybos posėdžiui, plačiau painformavo apie etninių grupių suvažiavimą Washington, kur jam tekę kalbėtis su prezidentu Nixon ir perduoti Alto raštą Lietuvos reikalais. Painformavo ir apie vyriausybės numatytas sumas etninių grupių kultūrai paremti. Pasidžiaugė, kad Amerikos lietuvių Gydytojų sąjunga Altui įteikė \$100 paremti prof. Ereto knygos išleidimą apie Baltijos valstybes. Leidinys išspausdintas ir gaunamas Alto centre.

Amerikos lietuvių Kongrese bus kreipiamas rūpestingas dėmesys į jaunimą. Rimantas Staniūnas pakviestas sudaryti specialią jaunimo komisiją.

lieka dr. Vytenis M. Vasyliūnas.

Balandžio 7 d. 2:30 val. p. p. šv. Petro parapijos bažnyčioje bus atliekamos Sv. Marijos Nekaltos Širdies mišios, parašytos 700 metų Mindaugo krikšto sukakčiai paminėti. Dalyvaus Berklee Muzikos kolegijos choras, vedamas Michael Hassell, Berklee varinių instrumentų ansamblis, Bostone vokalinis kvartetą Astor Singers ir dr. Vytenis M. Vasyliūnas, kuris atliks vargonų partiją. Koncerte taip pat dalyvaus solistas Benediktas Povilavičius.

Mišios bus pakartotos trečiądienį, balandžio 25 d. 8:15 val. vakare, St. Clement's bažnyčioje, Boylston Street, kitoje pusėje Berklee kolegijos.

Laisvės Varpo sukaktis

Kovo 7 d. suėjo 20 metų lietuvių radijo valandos nuo pasirodymo. Prie to, Laisvės Varpas buvo sujungtas su lietuvių radijo valanda. Lietuvių radijo valandai, kuri buvo įsteigta Antano Knežio, spalio 20 dieną sueina 40 metų. Taigi lietuvių radijo valanda "Laisvės Varpas" švenčia dvigubą sukaktį: 20 ir 40-ties metų.

LB Bostono apylinkės iniciatyva šiai sukakčiai minėti, jos pirm. Antanas Matjoška sušaukė platesnį lietuvių pasitarimą, kuriame sudarytas komitetas: pirm. A. Matjoška, vicepirm. dr. A. Budreckis, sekr. Br. Kruopis; išd. M. Subatis. Sudarytos komisijos, kurioms vadovaus: skelbimų ir rėmėjų rinkimas - H. Čepas, laimėjimai - P. Jančiauskas, spauda - J. Vizbaras, bufetas - O. Ulevičienė, baras - G. Sakenis.

Sukakties paminėjimas ir pavasarinis koncertas įvyks balandžio 21 d. lietuvių Piliečių D-jos auditorijoje, So. Bostone. Programą atliks Varšuvos konservatorijos

graduontė Ona Aleksaitė. Jai akompanuos dr. Vytenis M. Vasyliūnas.

MIRĖ DR. KAZYS SRUOGA

- Elgin prie Chicagos kovo 9 d. mirė dr. K. Sruoga. Jis buvo poeto Balio Sruogos brolis. Veliomis plačiai reiškęsi lietuvių spaudoje, taip pat anksčiau gana dažnai bendradarbiavo ir Vienybėje. Ilgą laiką jis gyveno Cicerio liet. kolonijoje. Darbavosi liet. žurnalistų eilėse bei kitose organizacijose. Palaidotas Kalifornijoje, kur gyvena jo artimieji.

Buvo gimęs 1899 m. kovo 20 d., tad netrukus būtų minėjęs 75 m. amžiaus sukaktį. Buvo ekonomistas. JAV gyveno nuo 1947 metų. Čia ilgą laiką dirbo fizinių darbų fabrike, tik į pabaigą darbavosi protinių ligų ligoninės bibliotekoje.

Tarybų Sąjungoje 75% gydytojų sudaro moterys.

Iš Antano Smetonos raštų

EMIGRACIJOS LIGA

Kaime ima stigti darbininkų nebe vieniems dvarams: jų nebeužtenka ir vidutiniems ūkininkams, Nematyti suaugusių jaunų vyrų: jie beveik visi Amerikon išėję. Miesto žmogui, retkarčiais teapsilankančiam kaime, labai žymi jo atmaina. Prieš koki dvidešimt metų ne taip keista ten atrodydavo. Ateina šventadienis - bažnyčioje matyti lygu mergaičių ir bernaičių. O dabar? Bažnyčioje vyrų pusė kur kas mažesnė, ir stovi joje kone vienai seniai ir keliolikos metų prieaugliai. Toks pat vaizdas sodžiuje, kada šventadienį, pavakare, susirenka jaunimas pasilinksminčių. Seniau matydavai pilnus suolus prisėdusių jaunų žmonių, girdėdavai juos dainuojant ir juokuojant. Prie vakarė - muzika groja, porų poros šoka, užia, vaikėsai ripkų muša, net visam sodžiui linksma. Šiandien ir čia yra pakitę ne geroj. Susirenka pavakaruotų kone vienos merginos. Atsimeni, nelyginant, pasakinę amazonių karalystę, kur vienos moters viešpatavusios ir kur vyriškiui lyg koktu būdavo pasirodyti. Mergaitės šoka savo tarpe, šoka naujai prasimanytas "vedžiotines", dainuoja kokią nevykusiai sudėtą "Eina žiedas per rankytes" ar kitą dainušką ir trepinėja, be tvarkos ratuodamos.

Kas gi dirba žemės ūkio darbus? Tikrai sakant, nėra kas juos dirba. Žiūrėk, lauke traukia arklą dar tik trečią vasarą mintąs kumeliukas. Sodletis numano, kad taip anksti įkinkytas darban gyvulys gali pagesti, bet nėra kas darą. Taip pat numano jis, kad keturiolikos metų vaikas yra menkas artojas, menkas šieno plovėjas, bet jo vyriausias sūnus Amerikoje, o kito jam pavaduoti neturi. Reikalas verčia kinkyti darban prieauglį, kaip tą kumeliuką. Tas kiemas, kur nėra vaikesų, slūnčia moteris dirbtų vyro darbų. Pamatyti Ukmergės apskrityje ariant keliolikos metų mergaitę nebe naujiena. Kad ne kaip įdirbami laukai kumeliukų ir prieauglių menkai tepadera, tai juk aišku. Toks nesubrendusių žmonių vartojimas sunkiesiems darbams blogai atsiliepią ir jaunosios mūsų sodiečių kartos sveikatai. Bet, trūkstant darbininkų, sodiečių ūkininkui kitaip išsiversti nėra galima. Gaila jam dveigio kumeliuko vežiman kinkyti, dar labiau gaila savo vaikui krauti nepakeliamą našta, kurią vilkdamas gali patrūkti.

Paugę vaikesai išskris Amerikon, anot senų, kaip tie apsiplunksnavę paukščiai, iš lizdo išriedėję. Dar maži būdami, jie kalba apie Ameriką, kaip apie kokią pažadėtąją šalį.

Pirma tėvai džiaugdavos, kad vaikai atslūnčią iš Amerikos pinigų, o šiandien skundžiasi nebesulaukią iš jų nė laiškelio. Giminiškumo ryšiai emigrantų su tėviške vis silpnyn ir silpnyn eina. Tik pasiklausyk. Tėvai tebeturi visą dubą, kelis sūnus tvirtus, kaip ažuolus; visi išskyrus vyresnįjį, išlėkę Amerikon. Pradžioje

tai bent dažniau atrašydavę, o dabar nieko nebegirdėti apie juos. Nežinia, ar dar gyvi tebesą, pasakoja senutė motina verkšlendama. Tėvas nuliūdęs dejuoja, kad sūnūs užmiršę jo senarvę ir kad nė skatiko iš jų nesulaukiąs. Brolis vėl skundžiasi, kam jis dirbslįs visiems namams. Jie, girdi, jo broliai, pagrišį iš Amerikos supinigaits, pareikalavusį savo dalių, o jis likslįs su keliomis dešimtinėmis žemės be nieko, tik su pūslėtomis rankomis.

Ir daugiau panašių nusiskundimų del Amerikos išgirsti, pasiklausęs sodiečių šnekos. Ir betgi lėkte lekiama Amerikon.

Ta nuomonė, kad Amerikos pinigai sukurią mūsų kraštą, visai neteisinga. Pasitirauk vienoje kitoje apylinkėje, iš kur yra pradėję eiti Amerikon prieš koki dvidešimt metų, apylinkėje, kur beveik šimtais išbėgioję vyrų, tai tik kelis terasi, sugrįžusius tėviškėn ir atsinešusius šiek tiek pinigų. Štai ir tie keli dažniausiai ir esti pavyzdys kitiems lėkti syetur ieškotų laimės. Daugumas sugrįžusių atsinešę po du tris šimtus rublių, bet, per dvejus trejus metus pragyvenę juos, ir vėl dairąsi, vėl neberimstą namie, nebenusėdį vietoje ir, jei dar turį sveikatos, baudžiasi grįžti Amerikon. Bent pusė emigrantų, palikusį užjūryje, dingsta mūsų kraštui.

Ar išmoksta jie ko gero iš amerikiečių? Sodiečiai ne kaip nupasakoja apie tą klausimą. Dažniausiai tenka išgirsti, jog mūsiai grįžtą iš Amerikos tik pažūrėti prasišvietę: įgudę laikrodėlius nešioti, brangliau taisyti, mažiau branginti uždirbtą skatiką ir... gerti, nupratę laukų darbus. Retas kuris esąs įsiėmęs amerikiečių darbštumo. Iš tiesų: iš dešimties sugrįžusių pamatysime tik vieno kito gražiai pasistatytą pirkį, pagerintą ūkį.

Seniau, kalba žmonės, labiau šildavę skatikas sugrįžusiojo kišenėje, o nūdien emigrantas tapęs laidesnis. Jis dabar visų pirma apsirūpinąs artimiausiais patogumais ir nereikalingomis ištaigomis, ūkininkaująs negeriau, jei ne blogiau, už tuos, kurie nematę Amerikos.

Tai, mat, kaip pradėdama manyti apie emigrantus. Patys sodiečiai ima jais nebesitikėti, ima mažiau vertinti jų materialinį pasigavimą ir jų būdą. Man rodos, jie neklysta.

Čiurlionis Paryžiuje

Tęsinys iš I psl.

palankesnes sąlygas savo kūrybiniam darbui.

M. K. Čiurlionis mirus, 1911 - 1917 m. žymūs rusų meno kritikai (A. Rosrislavovas, A. Benua, V. Čudovskis, B. Lemanas ir kt.) įvairiuose tuometiniuose laikraščiuose, žurnaluose bei monografiuose plačiai aptarė M. K. Čiurlionio kūrybą. Meno ir literatūros žurnalas "Apolonas" (redaktorius S. Makovskis) teigiamai atsiliepė apie menininko naujumą (o ne novatoriškumą!) ir supažindino plačiąją visuomenę su M. K. Čiurlionio kūrybinio palikimu.

"Vienas didesnių "Apolono" nuopelnų, - rašo V. Markade, - yra tas, kad jis savo straipsniais, skirtais M. K. Čiurlionis atminti, parodė ir tinkamai įvertino jį kaip dailininką. (. . .) Vieačeslavas Ivanovas 1914 metais išspausdina "Apolone" nuodugnų straipsnį, skirtą menų sintezei, o taip pat M. K. Čiurlionio kūrybai. Jame V. Ivanovas giliai ir tinkamai įvertina šio nesuprasto dailininko kūrybą, kupiną kosmoso pajautimo".

Supažindinusi skaitytojus su M. K. Čiurlionio biografija, V. Markade nagrinėja jo kūrybą, aprašo šio menininko požiūrį į gamtą, ". . . kurią jis mato sudvasintą ir įsivaizduoja kaip ritminį veržimąsi Saulės link.

Pirmasis jo paveikslų ciklas, pavadintas "Audros" vardu, sukurtas tuo laikotarpiu, kai jis grįžo iš Leipzigo į Varšuvą. Jame jau galime pajusti jo norą įžvelgti ne tik tai, ką matome, bet ir tai, kas slypi daikto esmėje. M. K.

Ir vis dėlto emigracija eina ne mažyn, o didyn, ir nematyti galo, kada kitaip virs. Priaugančioji karta neklauso nei tyrusių žmonių nei liūdny nusiskundimų, kurių pilni emigrantų laiška, griau-džiais žodžiais rašyti.

Kas per priežastis to mūsų krašto nužmonėjimo, galėtų pasakyti tik rimtesni tyrimai. Stebėtis reikia, kad latviai, kurie sodžiuje dar ankščiau, nei lietuviams, gyventi, nebėga Amerikon. Jie mažiau teturi žemės, daug sunkesnis sąlygomis įsigytos iš baronų, ir tai išsiverčia, nemeta jos. Ir Latvijos bežemiai, būdami šviesesni už mūsikius, randa būdą gyventi savo krašte: nuomon ima žemę ar miestan išsina. Mūsikišis ir čia negali su jais rangčiomis eiti; jam stinga mintrumo, jo įrankis kovoje del gyvatos yra vieni raumens, kuriais tamposi po Amerikos kasyklas ir fabrikas, užimdamas paskutinio juodadarbio vietą.

Netrukus bus visuotinis Rusijos gyventojų surašymas. Prieš keliolika metų statistika yra parodžiusi Lietuvoje lietuvių tik arti dviejų milijonų, o kitais metais pamatysime jų gal dar mažiau. Amerika bus daugiausia jų prarijusi. Baugu pasidarys, žvilgterėjus į mūsų sumažėjusį skaičių! Reiktų rimčiau dairytis vaisto tai mūsų ligai gydyti.

(Viltis, Vilniuje, 1911 m. Nr. 70)

Čiurlionis bando parodyti bendrą ateities ir praeities prasmę. Čia ir pasireiškia jo meistriškumas".

Autorė pabrėžia šio menininko muzikos ir tapybos jungimąsi į sintetinį meną: "Čiurlionis parodė sferų muziką, begalinių skliautų formas, beribes jūros tolimas, skalaujamas peršviečiamojo žvaigždžių šviesoje".

Baigdama skyrių apie M. K. Čiurlionio kūrybą, V. Markade teigia: ". . . jis teisėtai nusipelnė išskirtinės vietos XX amžiaus perreinanamos epochos meno ištakose, kai dailė atėjo į gryną abstrakciją".

Šiai įdomiai Valentinės Markade studijai pasirodžius Paryžiuje, mūsų susirašinėjimas su autore nenutrūko.

Dėkodama už gautą dokumentinę medžiagą, V. Markade rašo, kad apie M. K. Čiurlionio kūrybą bus žinoma visame pasaulyje: "Mano knyga naudojasi daugelio Europos universitetų studentai, ji užsakoma Amerikoje, Anglijoje, Vokietijoje, Rusijoje. . ."

V. ČIURLIONYTĖ-KARUŽIENĖ

LIEUVIAI MENININKAI KONCERTUOJA NORVEGIJOJ

VILNIUS, III, 6 (ELTA). Norvegijos - Tarybų Sąjungos draugijos kvietimu kovo 5 d. į Oslo dalyvauti renginiuose, skirtuose TSRS ir Norvegijos diplomatinų santykių užmezgimo penkiasdešimtosioms metinėms, išvyko grupė gerų Lietuvos meno meistrų. Lietuvos liaudies artistas R. Šiparis, respublikos nusipelnusi artistė N. Ambrazaitytė, sąjunginio M. Glinkos vokalistų konkurso laureatė R. Maciūtė, baleto solistai - Lietuvos nusipelnęs artistas R. Minderis ir S. Masaniovą, nusipelnęs artistas P. Tamošaitis, nusipelnęs meno veikėjas Ch. Potaišinskas koncertuos Oslo ir kituose Norvegijos miestuose. Jų programoje - lietuvių ir tarybinių kompozitorių vokaliniai kūriniai, instrumentinės pjesės, ištraukos iš nacionalinių ir klasikinų baleto, į repertuarą taip pat įtraukta E. Griego dainos, norvegų liaudies kūriniai.

Tai pirmoji Lietuvos menininkų išvyka į šią Skandinavijos šalį. Šie Lietuvos meno meistrai susitiks su šios šalies visuomenės atstovais.

* Radio Liberty vadovybė Washingtono pranešė Amerikos lietuvių Tarybai per kongreso atstovą Edward Derwinski, iš Illinois, kad žymiai sumažintos lėšos, skirtos šiems metams ir neleis pradėti translacijas lietuvių, latvių ir estų kalbomis. Radio Liberty vadovybė ir valstybės departamentas sutinka, kad reikia pradėti planuoti programas Baltijos tautų kalbomis, jei bus pasiektas lėšų pastovumas sąmatoj. Anot jų laiško, prezidento pareikalauta šimtas tūkstančių dolerių suma lietuvių kalbos programoms pradėti yra reikšmingas žingsnis ta linkme.

VIENYBE, 1974 m. kovo 22 d.

IŠLEIDO LIETUVOS ŽEMĖLAPĮ

Dideliu pasitenkinimu lietuviai sutiko žinią apie naujo Lietuvos žemėlapio išėjimą. Vienybė jau anksčiau yra rašiusi, kad tas perėtų metų lapkričio mėn. JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo Tarybos leistas Lietuvos žemėlapis yra skirtas mokykliniam jaunimui. Bet jis bus naudingas ir lietuviškoms organizacijoms, pagaliau, ir paskiriems asmenims.

Kartografas Juozas Andrius

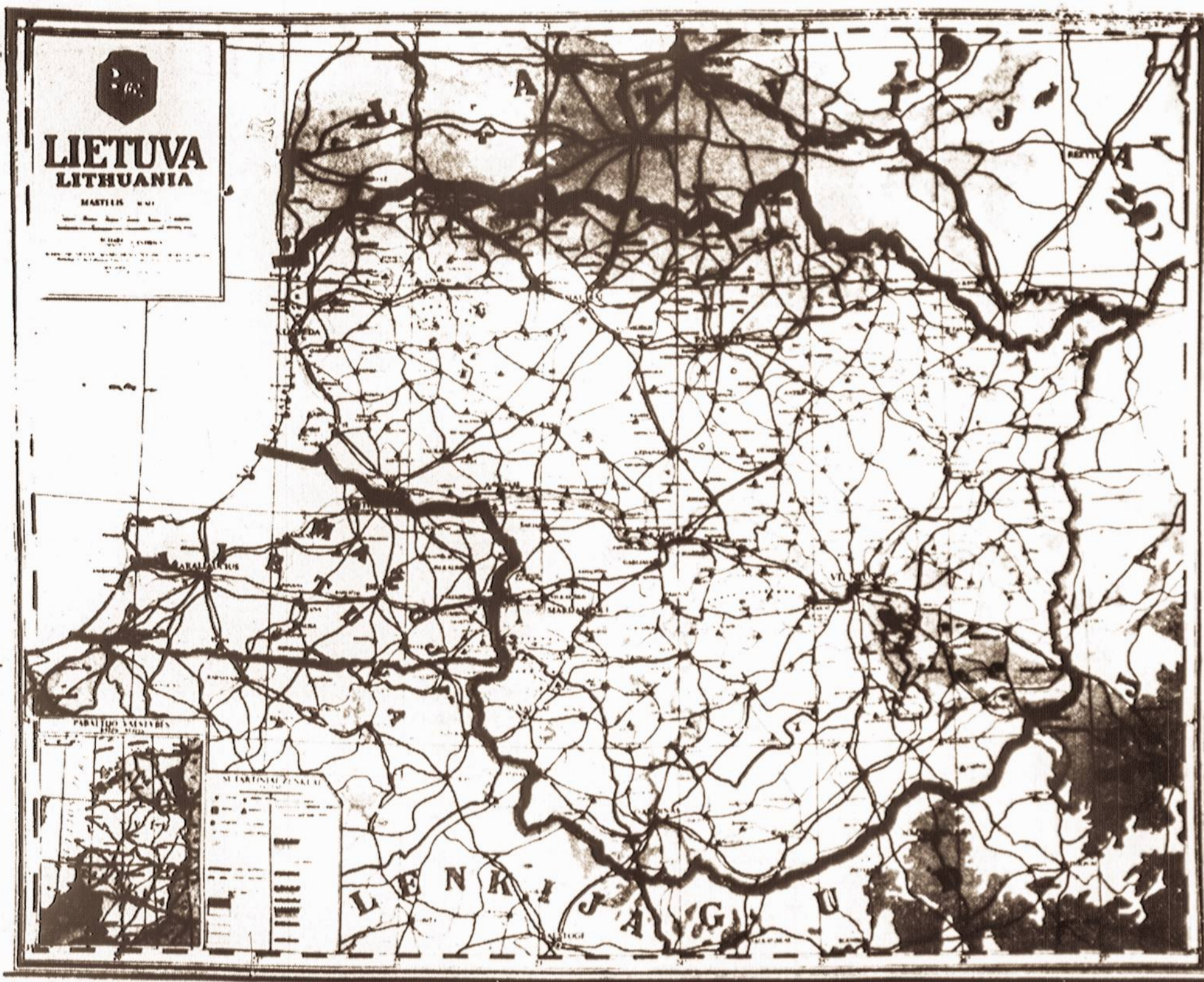
Ši žemėlapi sudarė kartografas Juozas Andrius gyvenęs Boston, Mass. Tai - fizinis, geografinis Lietuvos žemėlapis, su politinėmis jos sienomis. Kalnuotumas jame aprodytas atskiromis spalvomis. Atspausintas ant specialiai mokykloms pritaikinto stipraus popieriaus. 1,500 tiražu paruoštas Rand & McNally žemėlapiams gaminti leidyklos.

Autoriui Juozui Andriui talkino žymus būrys Švietimo tarybos sukviestų talkininkų, kurių tarpe buvo kalbininkų, geografų, istorikų, literatų.

JAV LB Švietimo tarybos pirmininkas J. Kavalauskas ir tarybos nariai: L. Raslavičius ir S. Rudys, pedagogai: prof. dr. K. Alminas, J. Baublys, J. Dainauskas, B. Jonynienė, J. Kojelis, J. Tamulis ir kt. Svarbiausi talkininkai - dr. Z. Ašoklis, A. Bendorius, A. Gureckas, V. Liulevičius, J. Masilionis, B. Saldukienė; profesoriai: J. Puzinas, J. Rabikauskas, S. J. A. Salys, Pr. Skardžus, S. Sužiedėlis ir Vl. Viliamas.

Lietuvoje išaugo kai kurie miesteliai į miestus: Anykščiai, Ariogala, Gargždai, Garliava, Jonava, Jurbarkas, Kelmė, Naujoji Akmenė, Pakruojis, Pasvalys, Šilutė. Jie iš miestelių yra išaugę miestais su daugiau kaip 10,000 gyventojų. Ignalinos kaimas išaugo į stambią vasarvietę. Prie Strėvos tvenkinio pastatyta elektros jėgainė. Ten išaugo naujas miestas Elektrėnai. Pažymėtos žudynių vietos: Pravėniškėse ir Pirčiupiai. Pažymėtas Nemuno tvenkinys prie Kauno, "Kauno marios".

VIENYBĖ, 1974 m. kovo 22 d.

LIETUVOJE RUOŠIAMASI 1975 M. DAINŲ ŠVENTEI

Daug rankų, galvų ir energijos sukaupia 1975 m. dainų šventės pasirengimui. Tai bus jau dešimtoji dainų šventė iš eilės. Per praėjusį laikotarpį susiformavo dainų švenčių struktūra, principai, įgyta daug patyrimo, išaugo narių organizatorių ir meno vadovų. Bet ši ateinančių metų dainų šventė pareikalauja naujo užsimojimo ir daugiau darbo negu kitos anksčiau buvusios šventės. Ši šventė - sukaktuvinė. Ji vyks vasarą.

Jau praėjusių metų pabaigoje posėdžiavo šventės Organizacinis komitetas ir apžvelgė nuveiktus darbus bei nusistatė gaires ateičiai.

Ikšiol emigracijos mokyklose buvo naudojamas 1956 m. to paties autoriaus parengtu ir Lietuvių Enciklopedijos išleistu Lietuvos žemėlapiu. Tačiau jis buvo labiau skirtas plačiai visuomenei - mokykloms jis netiko dėl smulkaus mastelio, mažo šrifto ir per didelio perkrovimo. Už tai naujasis žemėlapis, kurio mokytojai jau seniai reikalavo, atrodo, dabar didžiumą patenkins. Be to, šiame žemėlapyje pažymėta daug daugiau miestų, nei buvo pirmajame. Vardai jame naudojami pagal prof. A. Salio Lietuvos žemėlapių vardyną, sudarytą 1956 m.

Žemėlapis platinamas Švietimo Tarybos. Viso išleista pusantro tūkstančio egz. Kaina nuo \$15 iki \$50. Pats pigiausias - \$15 - yra sulankstytas voke ar susuktas tūtoje. \$35 kaštuoja su lazdomis, priklijuotas ant drobės; be paklijavimo - \$20. Pats geriausias - su metaline makštimi, išsitraukia kaip filmo ekranas, \$50. Užsisakyti galima JAV LB Švietimo taryboje - R. Kosmanas, 7209 S. Mozart, Chicago, Ill. 60629.

Numatyti tokie pagrindiniai renginiai: visos Lietuvos liaudies meno paroda, muzikos ir šokių kolektyvų varžybos, eitynės, liaudies ansamblių vakaras, dainų diena, šokių diena. Šventėje kartu su suaugusiais dalyvaus ir moksleiviai.

Dainų šventės repertuaro parinkimui skiriama daug dėmesio. Čia dirba kompozitoriai, poetai, choreografai, režisieriai, scenaristai. Repertuaras sudaromas ne tik iš naujų kūrinių. Programoje bus ir praeitose dainų šventėse atliktų kūrinių, žmonių pamėgtų ir dabar dainuojamų. Prie tokių dainų priklauso Balio Dvariono sukurta Eduardo Mieželaičio žodžiams daina "Ant Nemuno kranto", Jono Švedo ir Antano Venclovos "Daina apie Tarybų tautą", Lietuvių liaudies dainos "Ant kalno gluosnys", J. Gruodžio harmonizuota "Motule mano" ir kt. Į šios šventės programą taip pat pateks ir kompozitoriaus A. Bražinsko kantata "Brolių milžinų šaly".

Naujų kūrinių šventei pateikė kompozitoriai E. Balsys, V. Laurušas, V. Montvila, V. Budrevičius, A. Raudonikis ir kt. Naujų kompozicijų šventei pateikė ir žymieji baletmeisteriai, kaip J. Lingys, L. Vaičiulėnienė, E. Morkūnienė, D. Radvilavičienė ir kt.

Pasiruošimas vyksta ir meno saviveiklos kolektyvuose. Dainininkai, šokėjai, dūdoniai ir kaimo kapelių muzikantai jau pratina, mokosi, kad šventėje neliktų paskutiniai. Geru žodžiu Lietuvoje minimi Radviliškio ir Seduvos kultūros namų choralai, kurie pusėrinai gerai parengė po kelias repertuaro dainas, o taip pat ir tie, kurie, kad ir neturėdami repertuaro sąrašo, į savo programą įtraukė

kūrinius, kurie reikalingi aukštesnio meistriškumo ir kietesnio darbo.

Išpūdingai žada pasirodyti ir šokėjai. Praėjusioje dainų šventėje buvo atliktos lietuviškos vestuvės, o dabar šiai šventei liaudies artistas Juozas Lingys su savo kolegomis jau ruošia vardynas. Su lietuviais šokėjais taip pat šoks ir svečiai šokėjai iš kitų respublikų. Dalyvaus ir pramoginių šokių šokėjai. Atskirai pasirodys moksleiviai šokėjai, taip pat ir pagyvenusieji, taigi, kaip sakoma, šoks "nuo darželių iki senelių".

Būsimoje dainų šventėje skardės ir vario dūdos, grieš kaimo kapelos muzikantai. Atskirai pasirodys ansambliai. Vladas Bartusevičius, "Lietuvos" ansamblio vadovas, šventės komitetui pateikė ansamblių vakaro scenarijų, parinko dainas ir šokius, kurių daugelis yra nauji, specialiai šiai šventei sukurti.

Dar neaišku, kiek žmonių iš viso dalyvaus toje šventėje kaip atlikėjai, bet tikima, jog jų bus daug ir tai kur kas daugiau, negu praeitose šventėse. Tos įdomios šventės pasižiūrėti, kaip ir anksčiau, be abejo, atvyks gausingos ekskursijos ir iš užsienio gyvenančių tautiečių, jų tarpe, iš JAV ir Kanados.

JAV senatorius Robert Taft pažymi suprantąs tas tragiškas aplinkybes, kuriomis lietuvių tautai atimta laisvė ir turi vilties sulaukti dienos, kai lietuvių tėvyne nepriklausomybė bus atstatyta "Aš visada esu pasiruošęs imtis bet kokios akcijos, kuri būtų veiksminga atstatyti Lietuvos laisvę". - rašo ALT pirmininkui senatorius.

ETHNIC CLERGY PLAN NATIONAL CONFERENCE

Washington, D. C. - Twenty-five leading ethnic clergy from almost as many cities met in Washington, D. C. this past week to plan a national conference on ethnic parish community life for late April which they anticipate will be the beginning of an ongoing network of national ethnic/neighborhood church, clergy, religious women, and lay leadership.

The two day planning session held February 25-26, initiated by the National Center for Urban Ethnic Affairs (NCUEA), focused primarily on ethnic neighborhood concerns and the promotion of what was termed the "new ethnicity".

"The new ethnicity is not a nationalistic or anti-American spirit, or even basically an immigrant experience, but a respect for our backgrounds and traditions and a way of life which takes pride in our identity and culture and is an essential ingredient in family, church and community life", according to Msgr. Geno Baroni, NCUEA President.

"What we need is a coalition of ethnic leadership concerned about saving our ethnic parishes and the neighborhoods in which they are located", stressed Bishop Basil Losten of the Ukrainian Archeparchy of Philadelphia.

"Based on the enthusiasm of this clergy sponsoring committee, we anticipate several hundred ethnic clergy and lay parish leaders at

the National Ethnic Church Conference and the beginning of a new exciting phase for the Catholic Church in America", according to church layman Jerome Benno Ernst, planning conference coordinator who is also NCUEA coordinator.

"With the enthusiastic commitment to this new church endeavor from these key Polish, Italian, Croatian, Lithuanian, Hungarian, Slovak, Irish and Ukrainian bishops, pastors and order provincials, the Church will find a new key to the revival of religious life and neighborhood development", he added.

Among steering committee members sponsoring the National Conference are two Lithuanians: Rev. Casimir Pugevičius, Director, Catholic Lithuanian Ministries, Baltimore and Rev. Placid Barlus, O. F. M., Lithuanian custos, Kennebunkport, Maine.

Three broad themes were discussed at the meeting and are scheduled to be the focus of the national conference: neighborhood development, ethnic identity and parish survival.

Problems were identified and methods explored whereby parishes can positively intervene in each of these areas.

Priority was given to: urban renewal as a destructive force in neighborhoods.

Lithuanian R. C. Parishes in USA

1910: Tamaqua, Pa. - St. Joseph
Racine, Wisconsin - Saint Casimir.
1911: Chicago Heights, Illinois - St. Casimir.
1911: Cicero, Ill. - St. Anthony
Paterson, N. J. - Saint Casimir.
1911 Milwaukee, Wis. - Saint George (name changed 1913 to St. Gabriel)
1912: Camden, N. J. - St. George
Hartford, Conn. - Holy Trinity
1912: Norwood, Mass. - Saint George.
1912: St. Clair, Pa. - Saint Casimir, church built 1917
1913: Athol, Mass. - St. Francis
Ansonia, Conn. - Saint Anthony
1913: Indiana Harbor, Indiana - St. Casimir.
1913: Kansas City, Kansas - St. Casimir
1913: Reading, Pa. - St. Anthony
Youngstown, Ohio - Saint Francis Assise
1914: Albany, N. Y. - St. George
Brooklyn, N. Y. - Annunciation
1914: Chicago, Ill. (Brighton Park) - Immaculate Conception.
1914: Dayton, Ohio - Holy Cross
1914: W. Pullman, Ill. - Saint Peter and Paul
1915: Bridgeville, Pa. - Saint Anthony

1915: Harrison-Kearny, N. J. - Mother of God
1915: Sioux City, Iowa - Saint Casimir
1915: Westfield, Mass. - Saint Casimir
1916: Braddock, Pa. - Saint Isidore
1916: Easton, Pa. - St. Michael
1916: Gary, Ind. - St. Casimir
1919: Providence, R. I. - Saint Casimir
1920: Detroit, Mich. - St. Peter
1922: Vandergrift, Pa. - St. Casimir
1924: Philadelphia, Pa. - St. Andrew
1925: Chester, Pa. - Our Lady of Dawn (Aušros Vartų).
1925: Worcester, Mass. - Our Lady of Dawn
1927: Chicago, Ill. (Marquette Park) - St. Mary's. (Marijos Gimimo)
1929: Cleveland, Ohio - Perpetual Help
1941: Los Angeles, Cal. - Saint Casimir.

The above is not a full list, since publications about the Lithuanian parishes contain many loopholes and needs a scholar's hand (or historian's). The Lithuanians organized more than 107 parishes (in fact, about 130), but we lack information.

A street in the old section of Vilnius.

THE KERAMINAI VISIT LITHUANIA

Ann and John Keraminas visited their native country, Lithuania, a short time ago. They looked like children from the big city talking with their friends and relatives. They saw no miracles but occasions like this happen only once in a lifetime.

It was a very cold day in Vilnius the capital of Lithuania. They had thought they would never see their family again and the country where they were born, lived and worked as children. It did seem like a miracle to them. So many years had passed. This meeting was like a dream.

The storm of World War II took Ann Keraminas away to Germany without her consent and made her a prisoner at the age of fourteen. She had not seen much of life or the big city at that time, because she was still in pig-tails.

John Keraminas was a bit older. His brothers had helped pay for his education when he was young which was very difficult for them to do at the time, so John felt he still owed his family something. John also was taken away from his home and his country.

In this way they became displaced persons in Germany. Ann was only fifteen and a half when she married John. John and Ann had almost forgotten Lithuania, but when they met their friends and relatives they were at "home".

On their visit Ann and John travelled all through Lithuania. John was pleased to see his nephew had become a famous actor in the theater. The other children were well educated and living conditions were better than they had expected.

Ann and John came to America by a strange coincidence. Ann had received a coat from the American Red Cross which had been donated by an American woman. Ann found a note in the pocket of the coat with the name and address of the woman, a Mrs. Miller, who wrote that whoever received the coat and did not have a place to go, she would help them come to America. Ann answered the note and the woman made arrangements for Ann and John to come to America.

Now Ann and John live in Commack, Long Island, New York and John travels to the city to work. Ann works as an aide at Carillon House.

The Knights of Lithuania and the Federation of Lithuanian Women's Clubs in New York are co-sponsoring "Lithuanian Week", April 1 to 6, at the Hallmark Gallery, West 56th Street and 5th Avenue, N. Y. Anne Klem, Malvina Klivecka, Jadvyga Kregzde, Elena Ruzgas, Valerie Sileikis and Marija Zukauskas will take turns demonstrating how to decorate Lithuanian Easter eggs between 12 noon and 2 P. M. It would be greatly appreciated if anyone would supply eggs (margučiai) to be sold then. Please notify Dr. Zukauskas (212) 296-5907 or Helen Kulber (212) 238-3884.

Ukrainian Week will be March 26-30; Polish Week April 15-19; contemporary-novelty March 26-30 and April 22-27. The famous John Wilbert (of Queens, N. Y.) collection of eggs will be on exhibition March 26 to April 27 (closed Sundays), 9 A. M. to 7 P. M. Admission is free.

VIENYBĖ, March 22, 1974

Lietuvoje

Paruošė Vytautas Zalatorius

Šnipas

Netorastai prisipažino. "Minties" leidykla, pristatydama į Lietuvą iš Amerikos grįžusio J. Mikuckio knygą kaip "tarybinio žvalgo prisiminimus". "Tarybinis žvalgas" jų terminologijoje reiškia rusų šnipą. Tai gi po Zorgės, Abelio... ir Mikuckis, kuris Lietuvoje prieš porą metų mirė.

Minima knyga "Šioje ir anoje pusėje" pasirodysianti šių metų trečiajame ketvirtyje. Leidyklos katalogas knygą taip pristato:

"Tai prisiminimai žmogaus, kurio likimas sudėtingas ir prieštaringas. Kauno apskrities policijos viršininkas, emigravęs į JAV, ir... tarybinis žvalgas, kuris demaskuoja buvusius buržuazinius Lietuvos valdovus, reikalingų emigrantų organizacijų veiklą".

Kita leidykla Lietuvoje, "Vaga", išleidžia to paties autoriaus "Poeliją".

Gėlės

Turistai iš Amerikos žavisi lietuvišku svetingumu, kuris pasireiškia per gėlių puokštes aerouostė atvykstant ir išvykstant. Bet tai būna vasara. Žiemą su gėlėmis daug sunkiau.

Lietuvos vyriausybė nutarė paraginti ūkius, kad statytų šiltnamius, ypač svogūninėms gėlėms auginti. Tokie šiltnamiai buvo statomi Vilniaus ir Kauno šiltnamių kombinateuose, Panerio ir Tauralaukio tarybiniuose ūkiuose ir Šiaulių rajono "Pirmyn" kolūkyje. Kauno botanikos sode vasarą bus auginamos gėlės parodai.

Praeitą rudenį Kauno sporto halėje jau veikė paroda "Rudens gėrybės-73". Joje buvo rodomi rinktiniai vaisiai, daržovės ir įvairūs daržininkų reikmenys. Ką buvo galima ir nusipirkti.

Maždaug tuo pat metu Vilniuje buvo surengta pirmoji Rudens mugė. Tikslas - paskatinti amatininkus ir menininkus kurti daugiau darbų butams papuošti. Mugėje buvo pardavinėjami drožiniai, keramika, tapybos darbai, suvenyrai, tekstilė.

Ateityje Lietuvos liaudies meno d-ja numato tokias muges rengti kas mėnesį, išskyrus žiemą.

Maistas

Taip pat Vilniuje buvo atidarytos dvi maisto krautuvės - restoranai. Viena jų Žirmūnuose pavadinta Minsko vardu, kita Lazdynuose. Žirmūnų krautuvės vedėja A. Cvirkienė paaiškino, kad krautuvės vardas buvo parinktas, atsižvelgiant į dabar vykstantį ekonominių lenktyniavimą tarp Lietuvos ir Baltarusijos. Žinia, kad nemaža gudų jau nuo pokario laikų

CENTRINIS PAŠTAS KAUNE.

mėgsta į Lietuvą atvažiuoti apsipirkti. Dabar "Minske" jie galės jaustis kaip namuose.

Prekėms daugėjant, Lietuvoje pradėta rūpintis ir jų reklama. Ministrų t-ba paragino prekybos organizacijas "imtis konkrečių priemonių prekybos reklamai sutvarkyti, tobulinti bei plėsti". Pripažinta, kad iki šiolei prekės neskoningai išdėliojamos, pirkėjai nepakankamai informuojami, kokių prekių yra, naujos prekės per mažai reklamuojamos per kiną, radiją, televiziją, laikraščius ir žurnalus.

Mišakai

Ketvirtadalis Lietuvos teritorijos apaugęs miškais ir krūmais. Šiuo metu kalbama miškingumą išplėsti iki trečdaliu, kas sudarytų maždaug du milijonus hektarų (1 ha 2-1/2 akro). Mat, miško reikšmę sudaro ne tik pramoninė mediena, kurios dabar vieną trečdalią Lietuvai reikia įsivežti, bet ir švarus vanduo ir oras, kuriuos miškas apvalo. Be to, "žaliosios juostos" teikia ir estetinį pasitenkinimą. Brandūs medynai teuzima tik 2% viso miškų ploto. Kitkas - jaunuolynai ir menkaverčiai sąžalynai.

Sodinami reti medžiai: Maumedžiai, tuopos, pociūgės, dygiosios eglės, riešutmedis. Plečiami ažuolynai, tarpsta pušys, eglės, beržai, drebulės, juodalksniai. Tarp gražiausių miškų yra Punios šilas prie Alytaus su 200-250 m, senumo medynais, Kazlų Rūdos girios, Kuršių nerijos pušynai, Labanoro giria, Viešvilės-Smailininkų miškai. Kaip Amerikoje, taip ir Lietuvoje miškai daug kenčia nuo gaisrų.

Lietuvos miškų ūkio ir pramonės ministru yra A. Matulionis.

Kinas

Kovo pradžioje Vilniuje vyko IV Lietuvos kinematografininkų suvažiavimas. Paaiškėjo, kad Lietuvos kino studija pagamina po 3 meninius filmus per metus ir po vieną dokumentinį kas mėnesį. Be to, dar gaminami televizijos, mokslo populiarinimo ir reklaminiai filmai.

Žymesniųjų neseniai susuktų filmų išsiskiria režisieriaus M. Giedrio istorinė juosta apie prūsų sukilėlių "Herų Mantą" ir V. Zalakevičiaus "Tas saldus žodis - laisvė", propagandinis filmas iš Lotynų Amerikos gyvenimo.

Suvažiavime vienas partijos šulias po kito dėstė, kad nesėkmingų filmų, kurių, atrodo, dauguma, nepasisekimo priežastimi yra "migloti, neaiški idėjinė autoriaus pozicija". Jie ragino kurti "stiprų imponuojantį ištikimybę komunistiniams idealams, charakterio jėga ir žmogiškumu" herojų.

Lietuvos kinematografininkų s-gos valdybos pirmuoju sekretoriumi buvo išrinktas kino operatorius J. Gričius (pakeitė R. Vabalą), o v-bos sekretoriumi - M. Giedrys.

Vienas paskutiniųjų Lietuvos filmų, "Maratonas balne", atstovavo Tarybų S-gai sportinių filmų festivalyje Cortina d'Ampec, Italijoje. Tai V. Starošo ir R. Šilinio juosta apie praėjusių metų dviračių lenktynes Praha-Varšuva-Berlynas.

Tuo tarpu Vilniaus Lazdynų rajone, kurio architektai pristatyti lenininei premijai, atidarytas 16-asis miesto kino teatras. Jame yra 600 kėdžių. Per dieną numatoma rengti po šešius trijų filmų seansus.

LIETUVOJE RANDA ŽEMĖS TURTŲ

Geologai netoli Gargždų surado naftotakus. Viena žemės gręžėjų grupė prie Vėžaičių pasiekusi 2,187 metrų gylį.

Pasvalio-Daujėnų rajone esąs rastas 7 metrų storio gipso sluoksnis. Spėjama, kad čia gipso atsargos sudarysiančios apie 15 milijonų tonų.

Marcinkonių apylinkėje 255 metrų gylyje geologai užtiko magnetinę rūdą. Manoma, kad geležies kiekis uolienoje siekia 40-60 procentų.

H. VANCEVIČIUS MASKVOS PREMIJUOTAS UŽ MINDAUGĄ

Lietuvos akademinio teatro vyr. režisierius H. Vancevičius gavo Tarybų S-gos kultūros ministeri-

Prekių asortimentas ir kokybė dar toli gražu ne visada atitinka pirkėjų reikmes ir skonį.

A. KIRILENKA
Politbiuro narys

jos premiją už kūrybinį bendradarbiavimą su poetu J. Marcinkevičium, statant jo dramas "Mindaugą" ir "Katedrą".

"Emigranto dalia" (414 puslapių) antrašte Lietuvoje išleista knyga. Joje yra kelių dešimčių autorių kūrinių ištraukos apie emigranto dalį. Jų tarpe yra 17 autorių, gyvenančių išsvijoje.

Knygą sudarė Vytautas Kazakevičius, Kultūrinių Ryšių su užsienio lietuviais draugijos pirmininkas.

LIETUVOJ ATSTATOMOS TĖVIŠKĖS

V. Strigūnas ruošia atstatymo projektą Vinco Kapsuko tėviškelį Budviečiuose. Vokiečių okupacijos metu sudeginto namo numatoma atstatyti tik pamatus, o visiškai bus atnaujintas klojimas, tvartai, tvoros, šulinys ir kūdra.

O. Skorupskaitė ruošia etnografo ir mokytojo M. Kutkaus sodybos Ažytėliuose atstatymo projektą, o architektės G. Krikščiuonienė ir A. Lainiauskaitė - Jono Jablonskio.

Naujos prekės

TSRS nuolatinio geriausiųjų liaudies vartojimo prekių pavyzdžių paviljono ekspertų taryba rekomendavo gaminti naujas prekes, kurių pavyzdžius paruošė Lietuvos pramonės įmonės.

Gero įvertinimo susilaukė Kauno P. Ziberto šilko kombinato dirbtinis kaillis "Leopardas", pagamintas iš viskozės ir medvilnės pluošto, moteriškoms suknelėms ir kostiumėliams skirtos "Kauno audinių" medžiagos "Verpstas" ir "Jovaras", "Drobės" vilnos pramonės įmonių susivienijimo audiniai "Kikilis" ir "Narcizas". Vilniaus "Raudonosios ausros" stiklo fabrikas pateikė įdomias vazas gėlėms, Kauno "Pirmūno" fabrikas - poliruotus aliuminius indus.

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

CHICAGIEČIAI SALĖS FUTBOLO VARŽYBOSE

Chicagos Lituanicos futbolininkai nustebino savo gerbėjus geru pasirodymu Chicagos salės futbolo pirmenybėse, kuriose iki paskutiniųjų rungtynių ėjo be pralaimėjimo ir buvo įsitvirtinusi pirmoje vietoje. Žaisdama "raudonoje" divizijoje (buvo dvi grupės, suskirstytos burtų keliu po 8 komandas), Lituanica buvo arti meisterio vardo. Paskutinėse rungtynėse, prieš Kickers komandą, jai reikėjo tik lygiųjų ir tas būtų lietuviams užtikrinę pirmąją vietą. Tačiau likimas lėmė kitaip ir buvo nusileista varžovams vokiečiams 1:2. Po šio pralaimėjimo, Lituanicą pasivijo ukrainų Lions komanda, kuri paskutinėse rungtynėse supliė lenkų Eagles net 5:2 ir įvarčių santykiu pralenkė Lituanicą, kuri buvo nustumta į III vietą. Nors ir su trečiaja vieta Lituanica turi būti patenkinta, nes tai buvo vistiek aukštesnis pasiekimas, negu jai prieš pirmenybes žinoyai žadėjo.

Beje, pirmųjų trijų vietų užėmėjai atrodė taip: 1. Kickers 11 taškų, 19:11 įvarčių santykis; 2. Lions, 10, 19:18; 3. Lituanica (Liths), 10, 19:12.

SPORTININKAI RINKSIS NEW YORKE

Balandžio 27-28 dienomis New Yorke bus prarvestos metinės S. Amerikos liet. sporto žaidynės, šiose sporto šakose: krepšinyje, tinklonyje, stalo tenise ir šachmatuose. Žaidynes rengia Rytų sporto apygarda, kuriai vadovauja Pranas Gvildys. Varžybas praves New Yorke Lietuvių Atletų klubas, kuris sudarė organizacinį komitetą su Ignu Gasiliūnu priekyje.

KANADOS APYGARDOS PIRMENYBĖS

Vasario 9-10 dienomis Rochesteryje įvyko Kanados sporto apygardos krepšinio pirmenybės. Jose dalyvavo 5 klubai: Toronto Vytis, Montrealio Tauras, Hamiltono Kovas, Toronto Aušra ir vietos Sakalas. Vyrų grupėje I vietą laimėjo Sakalas jaunių klasėje - Toronto Aušra, o mergaičių - Hamiltono Kovas.

TRUMPAI IŠ KANADOS

ALEKSAS GRIGONIS The Toronto Star laikraščio surengtose lengv. atletikos varžybose šuolyje į aukštį jaunių klasėje laimėjo II vietą.

VIOLETA NESUKAITYTĖ, kartu su kitais keturiais geriausiais Kanados stalo teniso žaidėjais buvo išvykus į Europą, kur dalyvavo stambiose varžybose Anglijoje ir V. Vokietijoje.

10

TORONTO LSK VYTIS savo 25 metų sukakčiai paminėti išleido stamboką leidinį, turintį 145 puslapius, daug aprašymų ir nuotraukų. Leidinį suredagavo S. Krašauskas. Knyga gaunama pas J. Balai - 364 Greer Rd., Toronto, Ont. Kaina - 4 dol.

V. JUŽENAS atstovavo Guelph universiteto komandai, kuri Kanados aukštųjų mokyklų žaidynėse užėmė I vietą.

K. ŠAPKA IR N. SABAITĖ-RAZIENĖ KANADOJE

Geriausieji Lietuvos lengvaatletai - Kęstutis Šapka ir Nijolė Sabaitė-Razienė varžėsi Toronte ir Winipege. Kęstutis Šapka čia įveikė geriausias S. Amerikos atstovus ir užėmė I vietą. Sabaitė, kuri yra Miuncheno olimpiados sidabro medalio laimėtoja lengvai gavo I vietą 800 m. bėgime. Ji pasiekė naują Kanados rekordą šioje distancijoje.

LIETUVIAI RUNGTYNIAVO PRIŠ AMERIKĄ

N. Sabaitė, K. Šapka ir M. Trelnytė atstovavo Tar. Sąjungą tradicinėse lengv. atletikos varžybose JAV-TSRs, kurios šiemet įvyko Maskvoje. Komandiniai laimėjo Tar. Sąjunga ir lietuviai prisidėjo prie šios pergalės. K. Šapka užėmė II vietą, o Sabaitė buvo trečioji. Varžybos baigėsi 158,124 Europos kontinento atstovų pergale.

K. ŠAPKA — EUROPOS PIRMENYBIŲ NUGALĖTOJAS

Aukso medalį Europos lengvosios atletikos pirmenybėse uždaroje patalpose Geteborge iškovojo vilnietis K. Šapka. Suolininkų į aukštį varžybose jis užėmė pirmąją vietą - 2 m, 22 cm. Antroje vietoje - vengras I. Majoras (2 m 20 cm).

KAUNO ŽALGIRO krepšinininkams TSRS krepšinio pirmenybėse ši sezoną vyksta nekaip. Jeigu praėjusių metų pirmenybėse msiškiai buvo lyderių grupėje ir užėmė III vietą, tai šiemet jie tebėra pirmenybių uodegaitėje. Rašant šias eilutes, Žalgiris buvo 7-je vietoje iš 10 komandų.

Šv. Antano parap. mokykloje Cicero mieste buvo surengta mokinių "Science Fair", kurioje dalyvavo apie šimtinė šios lietuvių parapijos mokyklos jaunuolių. Nuotraukoje matomas tos parapijos klebonas Kun. J. Stankevičius, kuris įteikia vienai iš geriau pasirodžiusių mokinių - Laimutei Šulaitytei, atžymėjimo ženklą.

|| E. Šulaitis nuotr.

SILVER BELL BAKING CO.

A. Radziūnas, savininkas

MŪSŲ SPECIALYBĖ LIETUVIŠKA DUONA, PYRAGAI
VEDYBINIAMS IR KITOKIEMS POKYLIAMS.

43-04 Junction Blvd.
Corona, Queens, N. Y. 11368
Tel. 779-5156

HAVEN REALTY

TRAVEL AGENCY · MUTUAL FUNDS · INSURANCE

Perkant ar parduodant namus, išnuomojant butus, įgyjant apdraudas, federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausiai kitais reikalais, -- kreipkitės į

Joseph Andrusis - Tel. VI 7-4477
87-09 Jamaica Avenue
Woodhaven, N. Y. 11421

BILIETAI PARDUODAMI VISOMIS SUSISIEKIMO
PRIEMONĖMS Į VISAS PASAULIO VIETAS

Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v. vak.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir
visais reikalais kreipkitės į

REAL ESTATE & INSURANCE

John Orman Agency

GERIAUSIAS PATARNAVIMAS

Pildomi miesto, valstybės ir federalinės
valdžios mokesčių paraiškimai.

110-04 JAMAICA AVE. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas
Virginia 6-1800

Zuzanos Kreivėnienės tragiška mirtis

Kiekvieno lietuvių mirtis mus jaudina, nes mažina mūsų negausios tautos narių skaičių. Tačiau dar labiau jaudina atvejai, kai iš mūsų tarpo tragišku būdu ir nelaiuku išskiriami tautiečiai. Tokia staigi, netikėta ir labai tragiška mirtis buvo a. a. Zuzanos (Vosyliūtės) Kreivėnienės, ilgametės Cicero liet. kolonijos gyventojos.

Velionė buvo gimusi 1915 m. rugpjūčio 15 d. Marijampolėje, kur baigė septynias gimnazijos klases. 1936 m. ji ištekėjo už vargonininko (vėliau mokytojo) Juozo Kreivėno ir buvo gera dviejų - Narcizo ir Onutės (Bikulčienės) motina.

Gyvendama Lietuvoje, aktyviai reiškėsi choruose. 1940 - 1944 m. gyveno Vilniuje, kol 1944 m. su šeima pasitraukė į vakarus, Kurį laiką gyveno Austrijoje prie Wiener-Neustadt, o vėliau Donauwoertho, Nordlingeno ir Memmingeno lietuvių stovyklose. Kurį metą dirbo kaip vaikų darželio mokytoja, 1950 m. emigravo į JAV ir apsigyveno Cicero lietuvių kolonijoje. Nebuvo ji visuomenininkė, bet nuoširdžiai padėdavo pagalbos reikalingiems, buvo ramus šeimos žmogus.

Vasario 8 dieną šeimą ištikodidžiulė nelaimė. Tos dienos vakare į Kreivėnų butą, išlaužęs dviejų namo užpakalinių durų užraktus, įsiveržė plėšikas, Z. Kreivėnienė buvo jo labai žiauriai sumušta. Aplėšęs butą, plėšikas išnyko. Šeštadienio rytą, apie 3 val., grįžęs iš darbo vyras rado žmoną, gulinčią be sąmonės, labai šturpiose aplinkybėse, su mažomis gyvybės žymėmis. Telefonu iškvietas paslaugus dr. P. Kisičius atvyko per keletą minučių. Jis visomis išgalėmis stengėsi nelaimingajai padėti. Ji buvo tuojau nugabenta į ligoninę. Tačiau kūno sužalojimai buvo taip sunkūs, kad moderniausios medicinos priemonės nieko nebegalėjo padėti. Zuzana mirė vasario 12 d. 9 val. vakaro.

Palaidoti buvo pašarvoti Vasalčio-Butkaus koplyčioje. Nors laidotuvės buvo privataus pobūdžio, kaimynai, šeimos artimieji, Cicero ir Chicagos lietuviai, patyrę

apie velionės tragišką mirtį, gausiai lankė koplyčią, bažnyčią, dalyvavo laidotuvėse ir tuo būdu atidavė jai paskutinę pagarbą.

Drauge su lankytojais meldėsi Sv. Antano parapijos klebonas kun. J. Stankevičius, kan. P. Juknevičius. Trečiadienį rožančiaus maldas sukalbėjo Aušros vartų parapijos klebonas kun. B. Vaišnoras, ketvirtadienį rytą palaikus iš koplyčios į bažnyčią palydėjo Sv. Antano parapijos vikaras kun. J. Vyšniauskas.

Iš koplyčios palaikai buvo nulydėti į Aušros Vartų parapijos bažnyčią, kurios vargonininku šiuo metu yra velionės vyras. Gedulingas pamaldas atlikė ir gražų pamokslą pasakė klebonas kun. B. Vaišnoras, šv. Mišių metu giedojo ir vargonais grojo Sv. Antano par. vargonininkas Ant. Skridulis.

Po Mišių velionė buvo palydėta į lietuvių Sv. Kazimiero kapines. Laidojant, prie karsto duobės nuoširdžiai užuojautą šeimai išreiškė Liet. mokytojų sąjungos vardu mokyt. Antanas Gulbinskas ir Švietimo tarybos atstovas J. Tamulis.

Ilsėkis ramybėje!

(bk)

RED. PRIERASAS. Šį straipsnį apie Vienybės bendradarbio Juozo Kreivėno šeimoje įvykusią nelaimę perspausdiname iš Draugo (š. m. II. 21).

Mirė M. Miškinis

Vilniuje mirė literatas, vertėjas Motiejus Miškinis, eidamas 77 metus. Buvo gimęs 1897 m. gruodžio 27 d. Utenos rajone, Juknėnuose.

1927 m. Kauno universitete baigęs literatūros mokslus. Mokytojavo Kaune, Marijampolėje, Raseiniuose, gimtuosiuose Juknėnuose, dirbo Švietimo ministerijoje, dėstė Vilniaus universitete.

M. Miškinių literatūrinio palikimo stambiausia dalis - grožinės

literatūros veikalų vertimai. 1937 m. jis išvertė N. Gogolio "Mirusias sielas", vėliau - beveik visus Gogolio veikalus, F. Dostojevskio "Brolius Karamazovus", L. Tolstojaus "Kreicerio sonatą" ir autobiografinę trilogiją, A. Čechovo "Žuvėdrą", "Dėdę Vaniją", M. Gorkio "Dugne" ir kt. kūrinius.

M. Miškinis buvo reto kūrybinio talento vertėjas, didelis eruditas. Vertingais darbais jis išvarė žymų barą Lietuvos kultūriname gyvenime.

DAVENPORT 6-1658

ESTABLISHED 1941

Kodis Funeral Home

63-06 FLUSHING AVE.
MASPETH, NEW YORK

AUGUST W. KODIS

EDWARD A. KODIS

ĮVAIRIOMS PROGOMS GĖLIŲ GAUSITE

Alice's Florist Shop

107-04 JAMAICA AVENUE, RICHMOND HILL, N. Y.

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454. Vakare 738-1946.

ČIA RASITE NUOŠIRDŲ LIETUVIŠKĄ PATARNAVIMĄ.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Funeral Directors

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNSYLVANIA AND NEW JERSEY

1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN FUNERAL HOME

WILLIAM H. BEARD, SUPERVISER

1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.

Telefonas: POplar 5-4110

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRŪNAS-BALTON

660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211

NOTARY PUBLIC

Tel. STagg 2-5043

JOSEPH GARSZVA

UNDERTAKER AND EMBALMER

JOSEPH J. GARSZVA, Jr.

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. 11211

Telefonas: EVergreen 8-9770

ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

VYT. BELECKAS
Savininkas

SALĖ VESTUVĖMS IR KITOKIOMS
PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI
POLAIDOTUVINIAI PIETŪS.

Pirmos rūšies lietuviškas maistas
prieinama kaina.

1883 Madison Street • Brooklyn 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

VIENYBĖ

DR. KUN. PETRO DAGIO 70 metų amžiaus sukaktis paminėta New Yorke kovo 17 d. Pradėta pamaldomis evangelikų parapijos bažnyčioje Woodhavene. Po to parapijos salėje įvyko banketas, kuriame eilė kalbėtojų prisiminė sukaktuvinių gyvenimą ir veiklą.

MUZIKAS VYTAUTAS KERBELIS pakviestas vadovauti New Yorke naujai organizuojamam moterų chorui. Pirmoji choro repeticija įvyko kovo 15 d. Kultūros židinyje. Šio choro iniciatoriai kviečia į chorą jungtis visas balsingas moteris, kurios yra dainavusios Operetės chore ar dabar dainuoja mišriuose choruose. Newyorkiečiai su pasitenkinimu sutinka žinią apie šio naujo meninio vieneto įsikūrimą, o ypač tie, kurie pergyveno Operetės choro likvidavimąsi.

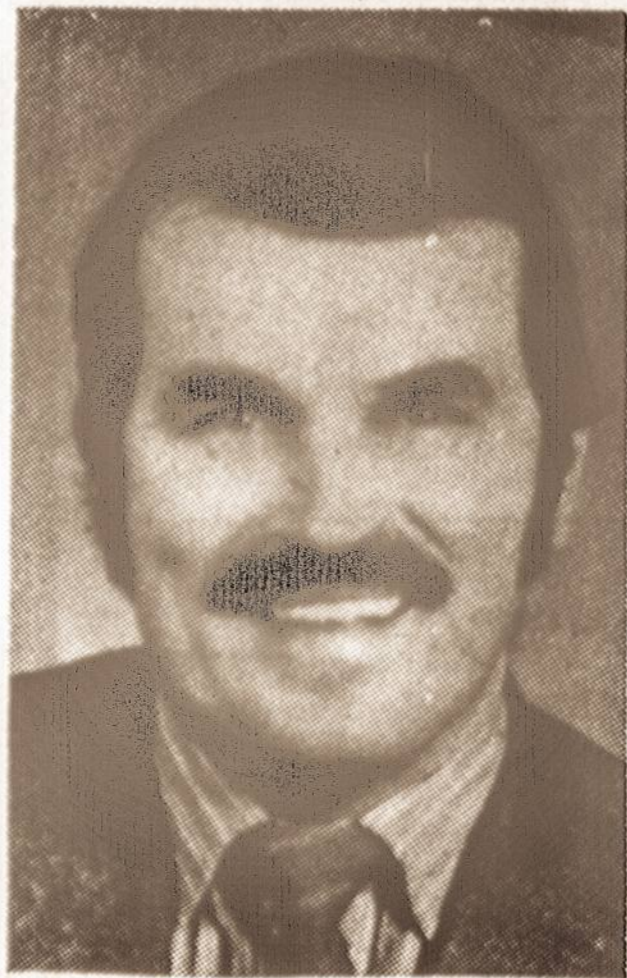
WINDSORO Mergaičių kvartetą pirmą sykį koncertuos New Yorke visuomenei Laisvės Žiburio radijo programos metiniame pavasario koncerte balandžio 20 d. Kultūros židinyje. Pavasariškų eilėraščių parecituos ir aktorius Henrikas Kačinskas.

DAIL. ROMO VIESULO kūrinių parodą New Yorke lietuviams Kultūros židinyje rengia atėtininkai kovo 30 ir 31 dienomis.

ALGIRDO KAČANAUSKO vadovaujamas Apreiškimo par. choras *Verbų sekmadienį*, balandžio 7 d., rengia religinės muzikos koncertą. Pradžią 5 val. Tai tradicinis kasmetinis choro koncertas.

DR. STASYS PETRAUSKAS, gerai newjorkiečiams pažįstamas gydytojas ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Draugijos New Yorke skyriaus narys, iš Lietuvos gavo žinią, kad ten mirė jo motina.

ALBINA VENCE savo namuose Englewood, N. J., kovo 17 d. turėjo surengusi savo tapybos parodą. Dailininkė jau kelinti metai reiš-

A. ŠALCIAUS organizuojamoje kursijoje į Lietuvą gegužės 16 d. dar yra 3 laisvos vietos. Norintieji vykti prašomi telefonuoti šiuo numeriu: 516-HU 7-1582.

12

kiasi tapyboje ir yra gavusi eilę atžymėjimų angliškoje visuomenėje. Su pora paveikslų ji dalyvavo ir New Yorke Vasario 16 šventės proga įvykusioje parodoje. Albina Vence yra brooklyniečiams gerai pažįstamo dėdės Ambraziejaus dukra.

DAIL. ALEKSANDRA KAŠUBIENĖ buvo išvykusi į Chicagą, kur kovo 15 d. Čiurlionio galerijoje buvo surengta dail. Adomo Galdiko pomirtinė paroda ir jo monografijos pristatymas. Dail. Kašubienė, kuri daugiausia rūpinosi tos monografijos techniška išleidimo dalimi, skaitė paskaitą apie dail. Galdiko kūrybos vystymąsi.

TRYS BROLIAI STROLIOS; newyorkietis Vytautas ir chicagiečiai Faustas ir Herkulis, visi muzikai, užjausdami chicagietį muziką Joną Kreivėną dėl tragiškos jo žmonos mirties, vietoje gėlių, kaip Kreivėnas pageidavo, lietuviškai spaudai paaukojo po dešimkę.

IŠ VISOS AMERIKOS

AMERIKOS LIETUVIŲ AERO KLUBAS Chicagoje išleidžia Dariaus ir Girėno 40 metų skridimo per Atlantą sukaktuvėms atžymėti medali.

Medalis bus dviejų rūšių - sidabrinis ir bronzinis. Medalio skersmuo - 50 mm. Vienoje pusėje bus iškalti lakūnų veidai su įrašu: 1933. Transatlantic pilots Steponas Darius, Stasys Girėnas. Kitoje pusėje žemėlapyje parodytas jų skridimo kelias iš JAV į Lietuvą su žodžiais: "Šis skridimą aukojame tau, Jaunoji Lietuva!"

Medalis bus netrukus paruoštas, o visuomenei pristatytas gegužės 21 d. Aeroklubo rengiamoje šventėje Jaunimo Centre. Ten taip pat bus ir specialii programa, kuriai muziką ruošia kompozitorius Darius Lapinskas.

SPAUDOS FOTOGRAFĄ V. BACEVIČIŲ Clevelande apvogė į jo butą įsiveržę vagys. Išnešė brangius foto aparatus ir kitus vertingus daiktus. V. Bacevičius su savo nuotraukomis plačiai bendradarbiauja visos Amerikos lietuviškoje spaudoje. Neseniai ir Vienybė pasinaudojo pluoštu jo gražių nuotraukų.

FILATELISTŲ DRAUGIJOS Lietuva žurnalo naujasis numeris jau atspausdintas. 24 puslapių didesnio formato leidinyje sutelkta daug įdomios medžiagos, ypač liečiančios Vilnių ir Grunvaldą. Pateikta įdomių žinių ir retų nuotraukų - Lietuvos medalių, pašto ženklų, istorinių fotografijų. Leidinį redagavo Liudas Kairys.

Neseniai pradėto eiti etninių grupių laikraštis: "Ethnic America". Jį leidžia etninių grupių koalicija, adresas: 515 W. Main St., Monogahela, Pa. 15063. Redaktorius Rev. Ivan Dornic.

JONAS ŠLEPETYS

JONUI ŠLEPEČIUI 80 M.

Jonas Šlepetys teisininkas, visuomenininkas vasario 27 d. sulaukė 80 m. amžiaus, gimęs 1894 m. Narvydžių k., Daugailių vis., Utenos apskr. Baigęs Karo mokyklą Odesoje, Aukšt. karininkų kursus Kaune ir teisių fakultetą Vyt. D. universitete. Valstybinės ir administracijos teisės studijas gillino Tuebingene.

Kaip karininkas, dalyvavo I pasauliniame kare. Vokiečiams traukiantis, Utenoje suorganizavo piliiečių apsaugą. Savanoriu įstojęs į Lietuvos kariuomenę, dalyvavo kovose su bermontininkais ir bolševikais. Apdovanotas Vyčio kry-

žiumi, buvo karo komendantas ir viršininkas. Iš lietuvių sudarė komitetą tautiniams ir kultūriniam reikalams tvarkyti. Bolševikų suimtas ir tardytas. Laikinojoje vyriausybėje buvo Vidaus reikalų ministru, vėliau advokatu ir juriskonsultu. Veiklus išėivijoje, organizavo New Yorke Lietuvių Bendruomenės apylinkę ir jai vadovavo, 1963 m. išrinktas Pasaulio lietuvių teisininkų draugijos centro valdybos pirmininku, bendradarbiavo lietuvių laikraščiuose ir žurnaluose. Vedęs T. Latonaitę, išaugino dvi veiklias dukteris: dr. A. Janačienę ir B. Venckuvienę.

ANTANUI NAKUI 70 M.

Rokiškėnas Antanas Nakas vasario 28 d. sulaukė 70 m. amžiaus. Sakotų gabumų žmogus; teisininkas, muzikas ir tapytojas. Baigęs teisės fakultetą Kaune, buvo valstybės tarnautojas, o vėliau vertėsi advokaturą. Konservatorijoje baigė fortepijono studijas ir pedagogikos kursą, gaudamas dipl. muz. mokytojo specialybę. Buvo muzikos kursų vedėjas Kaune, padėdamas muz. Martinonui tuos kursus suorganizuoti. Dėstė fortepijoną, muzikos teoriją ir harmoniją. Gillno muzikos studijas Salzburgo Mozarteumo konservatorijoje. Čia vadovavo lietuvių chorui, eidamas ir lietuvių vargonininko pareigas. Su koncertais važinėjo po Austriją.

Atvykęs į Chicagą, 1949 m. įsteigė fortepijono muzikos studiją. Keletą metų buvo Lietuvių kultūros tarybos vicepir. Su savo mokiniams ruošia koncertus, bendradarbiauja lietuvių spaudoje.

Yra eilė dalykų sukomponevęs fortepijonui, solo ir chorui. Vienas Čiurlionio galerijos steigėjų.

N. Y. LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS šiemet bus metinių lietuvių sporto žaidynių šeimininku. Jos vyks balandžio 27-28 dienomis. Bus rungamasi krepšinio, tinklinio, stalo teniso ir šachmatų žaidynėse. Sporto vadovybės pavedimu inž. Ignas Gasiliūnas sudarė organizacinį komitetą, kuris rūpinsis visais žaidynių reikalais. Tikimasi, kad žaidynėse dalyvaus keletas šimtų jaunuolių iš JAV ir Kanados. Tai bus iš eilės jau 24-osioms žaidynėms. Pereitais metais newyorkiečiai sportininkai dalyvavo panašiose žaidynėse Detroito ir iš ten parsivežė žymių laimėjimų. Žaidynių globos ir garbės komitete yra lietuvių visuomenės organizacijų atstovų.

VIENYBĖ, 1974 m. kovo 22 d.